

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

POSTAVENÍ PEDAGOGICKÉ PRAXE V RÁMCI STUDIA OBORU
APLIKOVANÁ TĚLESNÁ VÝCHOVA
Bakalářská práce

Autor: Tomáš Václavek, Aplikovaná tělesná výchova

Vedoucí práce: Mgr. Svatava Panská

Olomouc 2011

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Tomáš Václavek
Název bakalářské práce: Postavení pedagogické praxe v rámci studia oboru
Aplikovaná tělesná výchova
Pracoviště: Katedra aplikovaných pohybových aktivit
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Svatava Panská
Rok obhajoby bakalářské práce: 2011

Abstrakt: V práci se zabýváme postavením pedagogické praxe v rámci studia oboru Aplikovaná tělesná výchova. Cílem bakalářské práce bylo poskytnout pohled na stávající situaci v realizaci pedagogických praxí a získání základních poznatků souvisejících s problematikou pedagogické praxe asistenta pedagoga na základní škole. Z dokumentů o provedených praxích v letech 2005 - 2010 jsme získali kontakty na respondenty naší bakalářské práce. Celkem je do studie zahrnuto 36 respondentů. Jako výzkumnou metodu jsme si vybrali dotazník.

Klíčová slova: Pedagogická praxe
Asistent pedagoga
Dotazník

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Autor's first name and surname: Tomáš Václavek

Title of the bak thesis: The status of pedagogical experience in Applied
physical education

Department: Department of Adapted Physical Activities

Supervisor: Mgr. Svatava Panská

The year of presentation: 2011

Abstract: In our study we are interested in the status of pedagogical experience in applied physical education. The thesis is objective is to give the view how is existing conditions of the pedagogical experience and to gain the basic information about the pedagogical experience of assistant pedagogue at primary school. We have gained the connection with our respondents from the documentation of realized experiences in interval from the 2005 to the 2010. The study cover up 36 respondents we choosed the answer sheet as the used method.

Keywords: Student teaching
Assistant pedagogue
Answer sheet

I agree the thesis paper to be lent with in the library service.

Potvrzuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně pod vedením
Mgr. Svatavy Panské a uvedl všechnu použitou literaturu a studijní prameny.

V Olomouci dne 28. června 2011

Děkuji za podnětné rady a připomínky školitelce bakalářské práce Mgr. Svatavě Panské a současně také všem za interpelace všem studentům oboru, bez jejichž pomoci by tato práce nemohla vzniknout.

OBSAH

ÚVOD.....	7
-----------	---

TEORETICKÁ ČÁST

1 Obecná charakteristika pedagogické praxe	9
1.1 Místo pedagogické praxe v rámci studia učitelských oborů	12
1.2 Úkoly a cíle pedagogické praxe	13
1.3 Funkce pedagogické praxe	15
1.4 Organizace pedagogické praxe.....	16
1.5 Typy pedagogické praxe	18
1.6 Obsah, příprava a řízení jednotlivých druhů pedagogické praxe.....	19
2 Pedagogická praxe oboru Aplikovaná tělesná výchova	23
2.1 Pedagogická praxe v tělesné výchově.....	23
2.2 Formy odborné pedagogické praxe.....	24
2.3 Specifika pedagogické praxe oboru Aplikovaná tělesná výchova.....	25
2.4 Předměty připravující studenty oboru Aplikovaná tělesná výchova na praxi ...	27
2.4.1 Předměty teoretické	27
2.4.2 Předměty praktické.....	28
3 Profese asistenta pedagoga.....	32
3.1 Rozdíl mezi asistentem pedagoga a osobním asistentem.....	32
3.2 Legislativa spojená s profesí asistenta pedagoga	35

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Cíl bakalářské práce	37
4.1 Cíl a dílčí cíle práce	37
4.2 Metodika	37
4.3 Vyhodnocení dotazníku	39
5 Diskuze	58
6 Závěr	60
7 Souhrn.....	62
8 Summary.....	63
9 Referenční seznam	64
10 Příloha.....	67

ÚVOD

Pedagogická praxe, která je neoddělitelnou součástí učitelského studia, by měla být korunou přípravy studenta pedagogické fakulty. Podle Mazánkové (2004) je důležitost zařazení pedagogické praxe do systému vzdělávání budoucích učitelů, podtrhuje fakt, že začínající učitelé nejčastěji opouštějí své povolání v prvních letech jejich kariéry. To je také důvodem, proč dnes řada odborníků zdůrazňuje, že by si kandidáti učitelství měli osvojit praktické pedagogické dovednosti ve větší míře než doposud během přípravného vzdělávání.

Pedagogickou praxi považuji za přelomový bod v profesním vývoji budoucího učitele. Po jejím absolvování se výrazně změnila moje motivace k dalšímu vzdělávání. Považuji ji za naprosto klíčovou v rámci studia učitelského oboru, a proto jsem se rozhodl věnovat se této problematice ve své bakalářské práci.

Studuji obor Aplikovaná tělesná výchova a před pedagogickou praxí jsem již pět let aktivně pracoval jako cvičitel tělocvičné jednoty Sokol Olomouc-Chválkovice. Měl jsem tedy jistou výhodu oproti „pedagogickým začátečníkům“. Přesto jsem narazil v učitelské praxi na řadu úskalí.

Až ve škole v postavení učitele jsem si uvědomil, jak skutečně náročné je uspořádat si čas, reagovat na nečekané situace v rámci náhodných otázek žáků, používat více pomůcek a až tehdy jsem pochopil, že výuka se nemůže nikdy stát všední a monotónní, pokud bude člověk dostatečně využívat didaktických metod, které dokážou hodiny oživit a udělat zajímavé jak pro žáka, tak pro učitele samotného.

Bakalářská práce je rozčleněna do čtyř kapitol, první tři kapitoly představují teoretickou část práce, čtvrtá kapitola je praktická a obsahuje kvantitativní výzkum. Při zpracování práce je jako základní metody pro získávání dat použito dotazníkové šetření. Dále byly informace získávány prostřednictvím studia odborné literatury i dalších uvedených pramenů a od pedagogických pracovníků, kteří pracující s žáky se zdravotním postižením.

Cílem bakalářské práce je tedy poskytnout pohled na problematiku praxe a výkonu činnosti asistenta pedagoga u žáků se zdravotním postižením, monitorovat situaci v realizaci pedagogických praxí v oboru Aplikované tělesné výchovy a dokladovat rezervy nejen v oblasti koncepční – dosažení optimálního rozvržení praxí v rámci studia, a organizační – vybudování systému kontaktů se základními a středními školami a jejich pedagogy (s tím souvisí i plánovaný projekt vytvoření sítě statutárních

fakultních škol), ale i v oblasti metodické – poskytnutí posluchačům učitelských oborů širší okruh možností pro jejich profesní přípravu.

Věřím, že sonda do této problematiky může přispět k celkovému zkvalitnění praktické přípravy nejen budoucích učitelů, ale i asistentů pedagoga v oboru Aplikovaná tělesná výchova, která může obohatit praktickou pregraduální přípravu pedagogů.

TEORETICKÁ ČÁST

1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉ PRAXE

Nejobvyklejším modelem přípravy u nás i v řadě zemí je varianta, která předpokládá zastoupení obou složek přípravy (teoretické i praktické) již v pregraduálním studiu. Časový souběh takto projektovaného modelu však může faktické propojení obou složek jen formálně proklamovat, nejsou-li splněny další parametry - vlastnosti modelu praxe.

Mezi vlastnosti modelu praktické přípravy, o nichž předpokládáme, že se výrazně podílejí na efektivitě nácviku profesních dovedností studentů učitelství, řadíme následující:

- **gradace** - hierarchické uspořádání systému praktických aktivit a jejich strukturace, tj. postupné a systematické poznávání školského terénu studentem;
- **integrace** - časové a obsahové spojení, propojenost teoretických disciplín s předměty praxe a návaznost praktických aktivit;
- **komplexnost** - zaměřenost praktických aktivit na celý komplex profesních činností učitele, vycházející z komplexní povahy učitelské profese;
- **parametry dynamické stránky** - variabilita cvičného terénu, vyvážená kombinace cyklických a blokových praktických aktivit.

(retrieved 22.1.2011 from the World Wide Web: <http://opp.unas.cz/modelpp.php?page=1>)

V modelu praktické přípravy studentů učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů by na sebe postupně měly navazovat tyto praktické aktivity:

ročník	semestr	Předmět
1.	1. a 2.	Pedagogické praktikum
2.	3. a 4.	Úvod do pedagogické praxe
3.	5. a 6.	Předmětová pedagogická praxe průběžná
4.	7.	Souvislá pedagogická praxe (komplexní) základní školy
5. *	9.	Souvislá pedagogická praxe (komplexní) střední školy

* pouze pro studium učitelství střední školy

(retrieved 22.1.2011 from the World Wide Web: <http://opp.unas.cz/modelpp.php?page=3>)

Předmět: Pedagogické praktikum

Pedagogické praktikum je vstupní formou v systému praktických aktivit studia učitelství. Má funkci získávání praktických zkušeností při práci s dětmi, zejména v oblasti zájmové činnosti. Pedagogické praktikum vyžaduje v rámci absolvování pedagogického praktika aktivity, při kterých student přímo pracuje v libovolné oblasti organizované práce s dětmi školního věku. Nejsou uznávány asistentské činnosti a aktivity v zahraničí.

Příklady uznávaných aktivit: vedoucí oddílu, vedoucí zájmového kroužku, cvičitel, trenér, vedoucí sport. kroužku, vedoucí hudebního tělesa, vychovatel, instruktor aj.

Předmět je uzavírán závěrečným pohovorem. Student při něm předkládá pedagogický deník a dokumentuje rozsah a úspěšné splnění vybrané praktické aktivity. V diskusi prokáže jistou znalost problematiky práce s dětmi.

Pedagogický deník obsahuje chronologicky řazené údaje o aktivitách, zejména o plánování (projekce), průběhu a výsledcích (hodnocení, sebereflexe) pedagogické činnosti. Součástí pedagogického deníku je i souhrnné hodnocení absolvované praxe studentem (např. krátká esej).

(retrieved 22.1.2011 from the World Wide Web: <http://opp.unas.cz/modelpp.php?page=3>)

Předmět: Úvod do pedagogické praxe

Pro studenta má předmět Úvod do pedagogické praxe funkci uvedení do školského terénu a získání základních dovedností v oblasti pozorování, hodnocení, analýzy a reflexe psychodidaktických jevů.

V předmětu Úvod do pedagogické praxe se studentům nabízí pestrá škála činností: pozorování při aktivitách exkurzního charakteru, besedy s pracovníky konkrétních školských zařízení, praktické osvojení některých výzkumných metod, hospitace ve vyučovacím procesu, psychodidaktická analýza vyučovací hodiny, příprava, realizace a analýza imitovaného mikrovýstupu apod.

Zimní semestr je orientován na školský systém (speciální školy), praktickou metodologickou přípravu a rozvoj osobnostních profesních předpokladů studentů (simulované mikrovýstupy, sebereflexe apod.). Letní semestr je zaměřen zejména na náslechy a obecnou psychodidaktickou analýzu sledovaných jevů, aktivní formy nácvičku (simulované mikrovýstupy, analýzy, reflexe).

(retrieved 22.1.2011 from the World Wide Web: <http://opp.unas.cz/modelpp.php?page=3>)

Předmět: Předmětová pedagogická praxe průběžná

Student z obecnější roviny praktické přípravy (náslechy, analýza vyučovací hodiny, poznávání obecných psychodidaktických jevů ve vyučovací hodině, obecná charakteristika vyučovací hodiny apod.) dochází ke konkrétnější a specificky zaměřené pedagogické činnosti: výuka, příprava na výuku a reflexe výstupů v hodinách aprobačních předmětů (koresponduje s předměty oborových didaktik aprobace v 5. a 6. semestru). Činnosti studenta jsou zaměřeny především na mikrovýstupy (výuka části vyučovací hodiny), výstupy, jejich důkladnou přípravu, společné rozборы a hodnocení výstupů. Tyto aktivity studenta mohou být doplněny o další činnosti - např. přípravu pomůcek a materiálů pro žáky, opravování písemných projevů žáků, individuální práce s žáky apod. (všechny tyto činnosti mají představovat dle učebního plánu 4 hodiny týdně).

Dodržena je gradace činností studenta v průběhu obou semestrů z hlediska časové i metodické náročnosti. Studenti mohou být využíváni v případě naléhavé potřeby školy i jako suplenti (zvláště v předmětech aprobace), případně jako výpomoc pedagogických dozorů apod.

Cvičný učitel hodnotí na konci semestru stručným vyplněním výkazu o pedagogické praxi každého studenta (docházka, zájem o práci učitele, vztah k dětem, aktivita, metodický přístup). Student je s hodnocením seznámen. Na základě pozitivního hodnocení učitelem a hodnocení výsledků práce oborovým didaktikem je studentovi přiznán zápočet (zapisuje oborový didaktik předmětu).

(retrieved 22.1.2011 from the World Wide Web: [ttp://opp.unas.cz/modelpp.php?page=3](http://opp.unas.cz/modelpp.php?page=3))

Předmět: Souvislá pedagogická praxe (komplexní) na základní škole

Souvislá pedagogická praxe je završující formou praktické přípravy a má komplexní charakter. Po prvních vyučovacích pokusech studenta v průběžné pedagogické praxi praktikuje student v souvislém kontinuálním sledu. Souvislá pedagogická praxe je imitací všech profesních činností učitele, nižší je pouze jejich rozsah. Praxe má také funkci profesní socializace studenta.

(retrieved 22.1.2011 from the World Wide Web: [ttp://opp.unas.cz/modelpp.php?page=3](http://opp.unas.cz/modelpp.php?page=3)).

Předmět: Souvislá pedagogická praxe (komplexní) na střední škole

Tato souvislá pedagogická praxe je obdobou souvislé praxe na ZŠ, zaměřena je však na komplexní profesní aktivity na střední škole.

Souvislá pedagogická praxe je imitací všech profesních činností středoškolského učitele, nižší je pouze jejich rozsah. Praxe má také funkci profesní socializace studenta. Souvislá pedagogická praxe přispívá k rozvoji všech profesních kompetencí učitele. (retrieved 22.1.2011 from the World Wide Web: <http://opp.unas.cz/modelpp.php?page=3>)

1.1 Místo pedagogické praxe v rámci studia učitelských oborů

Přestože je pedagogická praxe všeobecně považována za nedílnou součást učitelské přípravy, v „realitě všedního života“ není její postavení na pedagogických fakultách a dalších fakultách vzdělávajících budoucí učitele takové, jaké by si zasloužila. Tato situace má řadu příčin, z nichž čtyři vystupují jako hlavní:

1. občasná nepropracovanost a teoretická nejasnost pojení a modelů pedagogických praxí;
2. organizační náročnost;
3. finanční náročnost;
4. malé časové dotace pro pedagogické praxe.

Navzdory faktu, že se znovu a znovu objevují snahy upozadovat pedagogickou praxi, je v odborné pedagogické literatuře dostatek argumentů pro tvrzení, že pedagogická praxe je nezbytným prvkem učitelského studia. O důležitosti, kterou přikládají odborníci pedagogické praxi v přípravě budoucích učitelů, svědčí také názor Solfronka (1997), podle něhož by stálo za to se zamyslet nad tím, zda bychom neměli uvažovat o samostatné pedagogické disciplíně, která by se zabývala problematikou pedagogické praxe.

Pro pedagogické obory je právě pedagogická praxe rozhodujícím ukazatelem, protože až na ní student vidí, zda si vybral pro sebe správný obor. Hlaváčková (2008) ve svém díle uvádí, že někteří studenti po ukončení studia nebudou vykonávat učitelské povolání, jejich studium je tedy „zbytečné“, blokují místa těm, kteří by měli o studium zájem. Takoví studenti bývají během pedagogické praxe značně nemotivovaní, mnohdy ani nemají představu, proč je na tuto část studia kladen důraz a jak je pro jejich profesi důležitá a zároveň přínosná.

Jak uvádí Nelešovská, Svobodová (2009), pedagogická praxe je také nástrojem k posouzení, zda se u studenta projeví schopnost empatického cítění, kreativity,

schopnost asertivního jednání, dále lze zjistit, na jaké úrovni jsou komunikativní dovednosti studenta apod.

Kvalita pedagogické praxe není závislá jen na teoretické přípravě, ale zejména na dovednosti spojovat teoretickou přípravu s potřebami učitelské praxe. Podle Mrhače (1988) se v hierarchickém systému pedagogické praxe postupně zvyšují požadavky na činnost posluchačů, a to v úzké návaznosti na teoretickou přípravu, absolvovanou v pedagogice, psychologii a didaktických jednotlivých předmětů. Při postupném realizování jednotlivých druhů pedagogické praxe by se u posluchačů měly vytvářet základní pedagogické dovednosti jako dílčí normy i jako předpoklad dalšího rozvoje specifických schopností potřebných pro učitelskou profesi.

Praxe má velké pozitivum nejen v tom, že student může vyzkoušet své budoucí povolání, ale i ředitelé školy si mohou z těchto studentů vytipovat své zaměstnance, kolegy.

Pedagogickou praxi můžeme tedy chápat jako časové období, kdy student dostává možnost vyzkoušet si učit, především však nabývá cenné zkušenosti, které formují jeho budoucí profesní život.

1.2 Úkoly a cíle pedagogické praxe

Hlavním úkolem pedagogické praxe je, aby student poznal na jedné straně žáky, na straně druhé si vyzkoušel roli učitele v jednotlivých výstupových hodinách. Ke splnění tohoto úkolu mu pomáhají nabyté teoretické zkušenosti v průběhu studia.

Studenty – praktikanty před nástupem na pedagogickou praxi doprovází obavy z nového prostředí, z nové role, jestli budou umět učit a také z toho, jací budou žáci apod. Proto je dobré, aby praktikant měl zdravou dávku sebevědomí. Jak uvádí Podlahová (1998), sebedůvěra by neměla studentovi zakrýt výhled na žáka, jeho potřeby, nesnáze, klopýtání, zaostávání, problémy, radosti, ale i strach.

Podle Čapka (2001), pedagogická praxe umožňuje využít teoretickou přípravu a prokáže dovednost začínajícího pedagoga spojit teorii s praxí. Čapek (2001) dále uvádí, když si student stoupne zády k tabuli a čelem k žákům, nastanou okamžiky pravdy. To studenti cítí a drtivá většina těch, kteří pokládají studium pedagogické fakulty za přípravu na své budoucí povolání, volá po zvýšení podílu pedagogické praxe. Při prvních hodinách, kdy se ocitají v roli učitelů, prohlédnou a zjistí, že není

nejdůležitější co, ale jak učit. Studium musí začínající pedagogy vybavit odpovídajícími kompetencemi, vědomím odpovědnosti, potřebou účinné sebereflexe.

Jak Čapek (2001) pokračuje, učitelé v současné době stojí před kvalitativně jinými žáky, než stáli jejich kolegové před deseti lety. Nejsou již tou neotřesitelnou autoritou a nositelem těch jediných, pravidelných informací. Informační revoluce pokračuje a klade na každého jedince takové nároky, kterým někteří příslušníci učitelského stavu nejsou schopni obstát. Také svět dětí se změnil - je více dynamičtější a agresivnější.

Na základě výzkumů Šimoníka (2005) má však současná pedagogicko - psychologická příprava i své „vnitřní“ obsahové a procesuální rezervy. „Pedagogické i psychologické předměty už podle názvu „kopírují“ jednotlivé vědní disciplíny a je pravděpodobné, že jsou více traktovány v rovině obecné, než v rovině „školní“, která je učitelské praxi mnohem bližší. Předkládaná teorie je příliš obecná, student není schopen aplikace.

Podle Šimoníka (2005) nedostatky v tzv. praktické přípravě jsou někdy vnímány nejen ze strany starších kolegů, ale i žáků. Projevují se například neobratností, „nešikovností“, malou pohotovostí a někdy dokonce zřejmou bezradností při výkonu činnosti; tyto nedostatky jsou okamžitě „viditelné“. Souvisí velmi těsně s nedostatky v rovině aplikační – jako nedostatečně rozvinutá schopnost aplikovat teorii (okamžitě a přitom uvážlivě) na konkrétní školní situaci. Tento „vnitřní zmatek“ absolventa (co mám udělat, jak to řešit, „to jsme se na fakultě neučili!“) není zpravidla „viditelný“, ale je ve většině případů hlavní příčinou málo působivé či dokonce zcela nevhodné reakce začínajícího učitele.

Pedagogická praxe je podle výše zmíněného autora do jisté míry aplikací pedagogické teorie, avšak v pedagogické činnosti jde o volbu rozhodování o způsobech, jak tuto aplikaci uskutečnit v mnohem složitějších situacích. Praktická činnost totiž předpokládá nejen ovládnutí toho, jak aplikovat teorii v praxi v určité vědní disciplíně a v učebním předmětu, ale zároveň jde o to, jak tuto činnost přetvářet v pedagogický proces, jak v žácích rozvinout vědomosti, schopnosti a dovednosti, provádět tuto aplikaci na jiné úrovni a v jiných podmínkách. Přitom v pedagogickém procesu se tato aplikace neuskutečňuje jen v rovině kognitivní, poznávací, ale současně v rovině širší a hlubší, směřující k výchovnému formování a sebeutváření celé osobnosti žáka.

1.3 Funkce pedagogické praxe

Podle kolektivu autorů Průcha, Walterová, Mareš (2003) je hlavní funkcí pedagogické praxe:

- a) spojovat teorii a praxi všech složek vysokoškolské přípravy;
- b) uvést studenta (budoucího učitele) do podmínek reálného školního prostředí;
- c) „zacvičit“ studenta (budoucího učitele) v činnostech učitelské profese.

Funkce pedagogické praxe lze rozdělit na:

- motivační;
- postojoyvé – transformační (měnit postoj studenta v postoj učitele, během praxe probíhá proces formování základních profesionálních dovedností s návyků);
- reflektivní (cílem je vést studenty k sebereflexi a sebehodnocení);
- syntetická (praxe umožňuje syntézu znalostí získaných v ostatních studijních předmětech);
- orientační (orientovat se ve školním životě, v pedagogických situacích, seznámení se s chodem školy, s organizací výuky, se školskou legislativou, vzdělávacími programy přímo v praxi);
- integrační (spojovat teorie a praxe složek vysokoškolské přípravy);
- aplikační (pedagogická praxe jako aplikace pedagogické teorie; student má možnost využít a ověřit si své teoretické poznatky, vědomosti a dovednosti získané při studiu na vysoké škole; praxe poskytuje možnost k upevnění získaných vědomostí);
- poznávací (poznání věkových zvláštností žáků, odhalení problémů, které na žáky doléhají).

Na modely pedagogické praxe jsou kladeny určité požadavky. V odborné literatuře se k základním vlastnostem modelu pedagogické praxe řadí gradace, integrace, komplexnost a dynamika Urbánek (1997, 2004). Ve stručnosti se pokusíme tyto čtyři požadavky blíže specifikovat.

Požadované vlastnosti modelu pedagogické praxe jsou:

- 1) gradace (postupné a systematické poznávání školního terénu studentem, a to od širších a obecnějších pohledů ke konkrétním a zvláštním činnostem i naopak);

- 2) integrace (časové a obsahové spojení a návaznost či propojení teoretických disciplín s předměty praxe – často se jedná o organizační problémy, tj. o koordinaci personálních, časových a rozvrhových podmínek);
- 3) komplexnost (praxe na školách není zaměřena pouze na jednu stránku profese, ale snaží se postihnout základní stránky učitelské profese, tj. nejen např. aspekty didaktické, ale i aspekty sociální, etické, komunikační, organizační);
- 4) dynamika/dynamická stránka praktických aktivit (od vstupu na fakultu až po odchod z fakulty se postupně „formuje“ učitel; kurzy jsou orientovány tak, aby také studenty připravovaly na praxi).

1.4 Organizace pedagogické praxe

Jak uvádí Podlahová (1998), na základě všech organizačních záležitostí spojených s praxí studenta zajímá zákonitě především to, kde on sám bude na praxi umístěn. Zvažuje přitom svou studijní situaci, svá osobní přání a zřetele. Např. chce zůstat v místě vysoké školy pro:

- nutnost skládat zkoušky;
- možnost pracovat na diplomové práci;
- příležitost ke studiu v archivech a knihovnách;
- účast ve výzkumné práci na katedrách;
- setrvání v eventuálním vedlejší zaměstnání;
- udržení kontaktu s kolegy a přáteli.

Pro umístění v místě trvalého bydliště hovoří opět řada důvodů:

- rodinné důvody (péče o dítě, péče o nemocné rodiče);
- možnost vykonání praxe na škole, jejímž je student absolventem;
- možnost praktikovat na škole, kde je naděje získat stálé místo;
- lokálně patriotické a citové důvody;
- ekonomické důvody.

Důvodů pro umístění na konkrétní škole může být mnoho. Ale nejpádnější důvod a argument studenta by měl být podle Podlahové (1998) tento: chci praktikovat u dobrého učitele a na dobré škole.

Dále tato autorka zmiňuje, že řada studentů v tomto směru vyvíjí značnou, někdy až překotnou iniciativu. Ta je chvályhodná, ale nebere bohužel v úvahu fakt, že v jednom termínu nemusí být umístěn na praxi student jediný, ale celé stovky studentů. Pedagogická praxe je organizačním kolosem, zvláště v městech, kde je více fakult připravujících učitele. Počty studentů – praktikantů jdou do stovek a jejich umístění na praxi je tvrdým oříškem. Studentům tedy může, ale nemusí být vyhověno v jejich přání.

Podlahová (2002) uvádí, že při rozdělování studentů na praxi je třeba (ještě před přáním studenta) zohlednit tyto faktory:

- počet škol, na kterých lze praktikovat, jejich typy a stupně;
- ochotu škol přijímat studenty a spolupracovat s vysokou školou;
- počet učitelů, kteří jsou kvalifikovaní a kompetentní k vedení studentské praxe;
- počet hodin daného předmětu na cvičných školách;
- požadavky, přání a představy didaktiků jednotlivých oborů;
- finanční zřetele (např. proplácení jízdného dojíždějícím studentům a také didaktikům oborů, kteří musí studenty při praxi sledovat, kontrolovat a pomáhat jim);
- nutnost umístit ve stejném termínu i jiné studenty, tj. studenty jiných fakult a oborů.

Studenti mohou a mají projevit své zdůvodněné přání, ale musí počítat s tím, že pracovní pověření organizací praxe musí zvažovat i širší organizační a provozní důvody. Je jistě dobře, je-li student umístěn dle svého přání, má to i jistý motivační a aktivizační akcent – „vybral jsem si sám, jsem zde z vlastní vůle, jsem zde rád a rád vykonám svou práci“.

Podlahová (2002) uvádí, že, nelze-li studentovi vyhovět, není to z důvodu nevstřícnosti. Není např. možno studenta umístit na školu, kterou si sice vybral, ale ne níž se jeho předmět v odpovídající kvalitě neučí, nebo se neučí vůbec, což student velkoryse přehlédl. Nelze také studenta umístit na školu, která je sice po všech stránkách perfektní, ale je vzdálená dva dny cesty od vysoké školy jakožto pracoviště oborových didaktiků, kteří mají sice pouze normální, ale přece jenom povinnosti studenta na praxi alespoň jednou navštívit.

1.5 Typy pedagogické praxe

Pedagogická praxe je významnou součástí přípravy učitelů, integruje dříve absolvované pedagogické disciplíny a vytváří most mezi univerzitní pedagogickou teorií a praktickou učitelskou činností. Je jediným místem, kde může student poznat školu jako své budoucí pracoviště, a tak se seznámit s charakterem práce, kterou bude vykonávat po mnoho let, možná dokonce po celý svůj profesní život. Na škole, kterou si student pro svou praxi vybral, poprvé uvidí, jak vypadá studovaný obor ve své modifikované školní podobě. Pozná práci učitelského sboru a mezilidské vztahy v něm, může poznat ekonomické, administrativní, organizační a systémové zákonitosti fungování školy jako hospodářsko-vzdělávací jednotky. Pozná zkrátka „jak to chodí“ Podlahová (1998).

Souvislou pedagogickou praxi si studenti zajišťují sami podle svého vlastního výběru. V mnoha případech jsou cvičné školy vzdáleny natolik, že není možná kontrola jejich didaktického působení, co je však horší – nikdo studentovi nezaručí, že učitel, kterého si vybral za cvičného, dosahuje potřebných zkušeností a kvalit.

Náslechová pedagogická praxe

Pedagogická praxe formou náslechu má výrazně motivační charakter, neboť může pozitivně ovlivnit přístup posluchačů ke studiu a jejich postoj k učitelské profesi. Z toho jasně vyplývá, že náslechová pedagogická praxe výrazně přispívá k budování primární motivace, pro niž je charakteristické, že student prožívá radost při samotné činnosti, která je předmětem jeho studia.

Podle Nelešovské, Svobodové (2009) je tak primární motivace ke studiu učitelství jedním ze základních předpokladů optimálního výkonu učitelské role. Nestačí, aby učitel byl vynikajícím odborníkem ve vyučovacích předmětech, ale je třeba, aby byl zároveň znalcem v oblasti pedagogicko-psychologických disciplín a současně je bezpodmínečně nutné, aby pedagog měl rád děti a v učitelské profesi prožíval pocit seberealizace. Pro dobrého učitele jsou to tři naprosto rovnocenná hlediska, žádná z nich nelze chápat za méně důležité.

Výstupová pedagogická praxe

Výstupová pedagogická praxe je imitací všech profesních činností středoškolského učitele, nižší je pouze jejich rozsah. Praxe má také funkci profesní

socializace studenta. Výstupová pedagogická praxe přispívá k rozvoji všech profesních kompetencí učitele.

Jak uvádí Šerberová (2008), cílem výstupové pedagogické praxe je, aby si ji student vyzkoušel „na vlastní kůži“. Pro posluchače, ale také pro oborového didaktika je proto neocenitelnou formou zpětná vazba - tedy jistá sebereflexe, kterou posluchači předkládají v písemné podobě svému vyučujícímu spolu s hodnocením cvičného učitele po ukončení praxe.

1.6 Obsah, příprava a řízení jednotlivých druhů pedagogické praxe

Mrhač (2008) ve svém díle zmiňuje úkoly jednotlivých aktérů pedagogické praxe. Této problematice se ve svém díle věnuje také například Tilinger (2002).

Úkoly vedoucího pedagogické praxe:

- a) plánuje, organizuje, řídí a koordinuje jednotlivé druhy pedagogické praxe podle učebního plánu pedagogických fakult vzdělávajících učitele 1. stupeň základní školy – to vše v úzké spolupráci s oborovými katedrami;
- b) po dohodě se školskou správou a na základě plánu práce vysoké školy zpracovává harmonogramy a rozvržení pedagogické praxe na jednotlivé školy a školská zařízení;
- c) připravuje, realizuje a řídí metodicko-instruktážní porady pro všechny, kdo se na jednotlivých druzích pedagogické praxe podílejí (pro posluchače, pracovníky pedagogické fakulty a učitele škol, v nichž praxe probíhá);
- d) podílí se (návrhem) na odměňování těch, kteří za jednotlivé druhy pedagogické praxe odpovídají;
- e) provádí závěrečné hodnocení jednotlivých druhů pedagogické praxe. O problémech informuje příslušného proděkana vysoké školy, podle potřeby jedná o těch otázkách a s vedoucími oborových kateder a zejména s katedrou pedagogiky.

Úkoly vedoucího jednotlivých druhů pedagogické praxe:

- a) podílí se na realizaci jednotlivých druhů pedagogické praxe;
- b) zodpovídá za stanovení a upřesnění obsahu praxe a za seznámení posluchačů s řádem školy, kde pedagogická praxe probíhá;

- c) rozděluje studenty na skupiny (dělené seminární skupiny) a stará se o jejich umístění v příslušných třídách základní školy (spolupracuje s pověřeným pracovníkem školy);
- d) prověřuje plnění cílů jednotlivých druhů pedagogické praxe a plnění zadaných úkolů, které slouží jako podklad k udělení zápočtu, který v pátém a sedmém semestru uděluje;
- e) podle pokynů vedoucího pedagogické praxe vypracovává závěrečnou dílčí zprávu.

Úkoly učitele pedagogiky:

- podílí se na přípravě jednotlivých druhů pedagogické praxe teoretickou přípravou posluchačů v disciplínách učebního plánu, zejména v úvodu do pedagogiky, v obecné didaktice, v teorii výchovy a v teorii a metodice.

Úkoly učitele psychologie:

- podílí se na přípravě některých druhů pedagogické praxe teoretickou přípravou posluchačů, především v disciplínách Vývojová psychologie, Sociální psychologie a Pedagogická psychologie.

Úkoly učitele didaktiky příslušného předmětu:

- a) při své práci vztahující se k pedagogické praxi se řídí pokyny a plány, které jsou v rámci předmětu pedagogická praxe vydávány;
- b) zajišťuje teoretickou, metodickou a praktickou přípravu posluchačů ve svých předmětech (zejména pátý, šestý a sedmý semestr);
- c) ve spolupráci s učiteli praxe fakultních přičleněných škol zajišťuje pro studenty hospitace, dílčí vstupy do vyučování a celohodinové vyučovací pokusy;
- d) konzultuje přípravy posluchačů na vyučování, účastní se vyučování, řídí analýzy vyučovacích hodin, uděluje dílčí zápočty;
- e) poskytuje teoreticko-metodickou pomoc učitelům praxe.

Úkoly pracovníků fakultních přičleněných škol, kde probíhá pedagogická praxe:

- ředitel (zástupce ředitele) zejména:
 - a) umožňuje vykonávat jednotlivé druhy pedagogické praxe podle plánu a dohody, jež byla oficiálně sjednána;

- b) umožňuje pracovníkům pedagogické fakulty na své školy vykonávat vědeckovýzkumné práce;
- c) společně s vedoucím pedagogické praxe a s vedoucími jednotlivých druhů pedagogické praxe připravuje podmínky pro realizaci cílů všech druhů pedagogické praxe;
- d) podle možnosti a potřeby se účastní i hodnocení jednotlivých druhů pedagogické praxe.

- učitel fakultní přiřčené školy zejména:

- a) plní úkoly, které byly stanoveny pro jednotlivé druhy pedagogické praxe (viz metodické listy, harmonogramy, plány, rozpisy);
- b) předvádění pro studenty ukázkové hodiny a podílí se na rozboru;
- c) studentům zadává úkoly související s přípravou na dílčí vstupy do vyučování nebo na řízení celé vyučovací jednotky; zvláštní pozornost při tom věnuje stanovení výchovně vzdělávacího cíle a výběru vhodných didaktických prostředků;
- d) kontroluje písemnou přípravu studentů, účastní se hodnocení a analýzy vyučovacích pokusů;
- e) spolupracuje s oborovými katedrami a s katedrou pedagogiky v oblasti pedagogické praxe, ale i v oblasti vědecko výzkumné činnosti.

- povinnosti vedoucího studijní skupiny:

- a) týden před začátkem pedagogické praxe se dostaví pro informace k učiteli pedagogické praxe na příslušnou katedru;
- b) počátkem praxe provede rozdělení členů studijní skupiny na podskupiny a plní další úkoly, které jsou mu udělovány;
- c) vede přehled o účastní na jednotlivých družích pedagogické praxe;
- d) zodpovídá za určení náhradníků pro dílčí vstupy i celohodinové vyučovací pokusy (v případě nepřítomnosti posluchače, který má vystupovat);
- e) zajišťuje dokumentaci o průběhu pedagogické praxe (podle instrukcí) jako předpoklad pro udělení dílčího zápočtu posluchačům studijní skupiny.

- povinnosti praktikujících posluchačů:

- a) znají a dodržují vnitřní řád školy, kde pedagogická praxe probíhá;
- b) na pedagogickou praxi přicházejí včas, vhodně oblečení a upraveni, přezouvají se;

- c) dodržují organizační zásady pedagogické praxe;
- d) určení posluchači se týden před plánovaným vyučovacím pokusem (vstupem) dostaví k učiteli fakultní přiřčené školy pro zadání úkolu. Se zadáním seznámí všechny členy své skupiny, kteří se na vyučovací pokus rovněž připraví;
- e) svou přípravu na vyučovací pokus konzultují s příslušným učitelem pedagogické praxe, pedagogické fakulty a rovněž s učitelem fakultní přiřčené školy, v jehož třídě se pokus uskuteční;
- f) další úkoly (pozorování vyučovacích hodin, které vedou někteří posluchači atd.) plní posluchači podle pokynů učitele praxe nebo fakultního učitele;
- g) seznámí se s požadavky k udělení dílčího zápočtu pro daný druh pedagogické praxe (tyto požadavky jsou stanoveny vždy na počátku semestru a zveřejněny na příslušných katedrách).

2 PEDAGOGICKÁ PRAXE OBORU APLIKOVANÁ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Jak uvádějí Škop a Žumárová (2000), stále přetrvává názor, že o tělesnou výchovu má většina žáků mimořádný zájem. Ale lákavá nabídka televizních pořadů, vstup počítačů, posuny v hodnotovém systému dospívající mládeže a v neposlední řadě i situace v rodinném zázemí způsobuje, že v žebříčku oblíbenosti školních předmětů u středoškoláků není postavení Tělesné výchovy (dále jen TV) už tak přesvědčivé. Ukazuje se, že rozhodujícím činitelem, který ovlivňuje postavení a průběh tělesné výchovy ve škole, je osobnost učitele. Žáci učitele sledují a posuzují velmi citlivě a komplexně. Z životního stylu učitele by mělo být zřejmé, že má rád pohyb a nevyhýbá se mu a samozřejmě respektuje zásady, které doporučuje žákům. Praktikující student je v kontaktu se žáky relativně krátkou dobu. Přesto, nebo právě proto je třeba věnovat pozornost řadě okolností, které v této oblasti mají svůj význam a mohou průběh výuky usnadnit.

2.1 Pedagogická praxe v tělesné výchově

Odborná praxe realizovaná v tělovýchovných zařízeních má podle Tilingera (2009) v zásadě dva hlavní úkoly:

- orientačně motivační

Seznámení s prací různých typů a druhů možných budoucích pracovišť, specifikou práce s dětmi či dospělými. Student může konfrontovat své představy s realitou, může upřesňovat možnosti svého profesního uplatnění v různých sférách tělovýchovy.

- nácvičné

Student získává pedagogické zkušenosti pozorováním, vlastními vyučovacími výstupy a diskusemi s fakultním trenérem (cvičitelem). Osvojuje si a rozvíjí pedagogické dovednosti a profesní chování, hledá strukturu vlastní osobnosti tělovýchovného pedagoga.

- dílčí úkoly s ohledem na obsahové zaměření praxe jsou tyto:
 - seznámit se s organizační strukturou instituce kde praktikuje, nezbytnými povinnostmi zaměstnanců, personálním a ekonomickým zajištěním;
 - poznat základní administrativu (dokumentace, evidence apod.), charakteristickou pro dané zařízení;

- seznámit se s organizačními a metodickými povinnostmi vzhledem k podřízeným či nadřízeným článkům;
- provádět rozbor pedagogického procesu (tréninkových jednotek, utkání, cvičebních hodin, řídicích postupů apod.);
- připravovat a vést pedagogický proces (tréninkové jednotky, cvičební hodiny – celé, či jejich části) dle uvážení fakultního trenéra, cvičitele a schopností studentů;
- odborná praxe v tělovýchově bezprostředně navazuje na odbornou praxi v tělovýchově I (studenti mnohdy praktikují na pracovištích, kde v minulosti hospitovali). V průběhu praxe by student měl prakticky aplikovat vědomosti jak z teoretických předmětů (především ze sportovního tréninku, obecné pedagogiky, pedagogiky sportu, obecné psychologie a psychologie sportu), tak i z předmětu sportovních (dle konkrétní specializace).

2.2 Formy odborné pedagogické praxe

Jak dále Tilinger (2009) uvádí, tělovýchova představuje širokou paletu možností uplatnění tělovýchovného pedagoga. Z nejméně frekventovaných aktivit zmiňujeme tyto:

- trenér ve sportovním klubu, v tělovýchovné jednotě, spolkové organizaci (např. Sokol, Junák, Orel, Pionýr apod.), školním sportovním klubem či kroužkem apod.;
- cvičitel (osobní trenér, instruktor) ve fitcentru či v jiné instituci, poskytující placené tělovýchovné služby;
- pedagog zajišťující zájmové aktivity marginalních skupin (sportovní či tělovýchovný kroužek nebo zájmové sdružení např. osob se zdravotním postižením, odsouzených apod.);
- organizátor regionálně či celostátně významné sportovní či tělovýchovné akce (příprava a realizace kongresu, konference, semináře apod.);
- instruktor při vedeních sportovních akcí pro firemní klientelu či cestovní kanceláře;
- pomocný vědecký pracovník na vybraném pracovišti FTVS UK, které řeší výzkumný grant;
- jiné, na základě žádosti a následného jednání s učitelem oddělení pedagogických praxí resp. vedoucím (garantem) studijního směru.

Záměrem odborné praxe v tělovýchově podle Tilingera (2009) je hlubší proniknutí do konkrétní pedagogické činnosti a získání zkušeností především z:

- vedení tréninkového procesu dětí na úrovni předsportovní přípravy či základní etapy sportovního tréninku (všeobecný rozvoj), nebo;
- vedení tréninkového procesu dětí či mládeže nebo dospělých na úrovni výkonnostního či vrcholového sportu, nebo;
- vedení sportovních kroužků či zájmových skupin na pomezí rekreačních a sportovních aktivit, nebo;
- vedení dospělých, mládeže či dětí v oblasti placených služeb ve fitcentrech, soukromých akademiích sportu, privátních školách, klubech apod., nebo;
- organizace sportovních a tělovýchovných soutěží, seminářů, kongresů apod.;
- účasti ve výzkumném týmu, řešícím např. grantové úkoly v oblasti tělesné výchovy a sportu.

2.3 Specifika pedagogické praxe oboru Aplikovaná tělesná výchova

Touto problematikou se zabývá v publikaci Pedagogická praxe na základní škole a střední škole Kepka, Klečková (2007).

- a) pedagogická praxe v tělovýchovných činnostech a škole uskutečňuje jednotu teorie a praxe, neboť výrazně využívá teoretických poznatků studentů k jejich bezprostřední přípravě na konkrétní úkoly pedagogického působení. Velmi účinně se promítá nejen v odborné pedagogické úrovni, ale také při formování budoucích učitelů tělesné výchovy;
- b) pedagogická kinantropologie využívá obecné výsledky věd (pedagogika, didaktika, fyziologie a dalších) a naopak tyto vědy obohacuje a čerpá z konkrétních záměrů pedagogické kinantropologie, aby následně byly možné provést zobecnění. Obecné znalosti jsou spojovány s poznatky sportů jednotlivých disciplín a objasňují tak specifiku procesu v předmětu tělesná výchova;
- c) náslechová praxe dává studentům možnost pozorovat, vnímat a zaznamenávat pedagogický proces. Studenti se dále učí pozorovanou jednotku ze svého záznamu interpretovat, hodnotit a modifikovat;
- d) předmět „Modelované vyučování“ je forma výstupové praxe, kde studenti sledují pedagogické výstupy se zaměřením na určitou oblast a především sami vystoupí se čtyřmi výstupy s rozdílným didaktickým záměrem i místem výuky;

- e) příprava na vyučovací jednotku tělesné výchovy je specifickou pomůckou přípravné fáze pedagogického procesu. Vede studenta k vytvoření optimální písemné podoby vyučovací jednotky (dále jen VJ) s hledisky struktury, tvorby obsahu a organizace VJ. Součástí je také vytvářet a správně formulovat téma, učivo a cíle vyučování;
- f) hospitační činnost studenta umožňuje získávat informace o podmínkách, průběhu a výsledcích pedagogické činnosti. Vzhledem k tomu, že vybavenost škol pro výuku tělesné výchovy při velkém počtu tříd je vesměs nedostatečná a školy se vzájemně odlišují různými podmínkami pro realizaci předmětu tělesná výchova, jsou studenti oborového studia stavěni před velmi obtížné úkoly. Často bývají v tělocvičně dvě třídy, hodina je realizována v nadměrném hluku, s omezeným počtem pomůcek a nářadí. Má-li se student v podobné situaci orientovat, je zapotřebí jej předem připravit a podnítit k vlastní představě, kterou by konfrontoval v podmínkách realizace. Tím by byl dán podklad k pohotovému pozorování a upřesnění představ o hodině tělesné výchovy;

Kepka, Klečková (2007) zmiňují rozbor vyučovací jednotky tělesné výchovy. Výsledky pozorování by měl student zachytit v přesném a výstižném záznamu především po obsahové stránce. Dotazy a připomínky studentů je třeba v rozboru hodiny řádně vysvětlit a zdůvodnit také z pohledu teoretické aplikace. Při pedagogické praxi v hodinách tělesné výchovy je rovněž nutné seznámit studenty s následujícími písemnostmi a aktivitami. Především pak:

- s metodickými příručkami, s aplikací klasifikačního řádu a s bezpečnostními předpisy;
 - s celoročními a tematickými plány sportovních činností, s formou přípravy učitele na hodinu, s vedením zájmové tělovýchovné činnosti;
 - s aplikací didaktických řídicích stylů, modernizačních prostředků, metod, obsahu a forem výuky, s aplikací specifických organizačních forem práce;
 - s praktickým seznámením s funkcemi, údržbou technických výukových zařízení, se servisní činností i se svépomocně vyrobenými pomůckami;
- g) souvislá pedagogická praxe v tělesné výchově je poslední částí studentovi praxe. Student získává komplexní informace o působení učitele ve škole. Dostává instrukce o začlenění předmětu tělesná výchova do rozvrhu, seznamuje se s prací předmětové komise i s dalšími činnostmi učitele ve škole.

Při pedagogické praxi v hodinách tělesné výchovy je rovněž nutné seznámit studenty s následujícími písemnostmi a aktivitami. Především pak dle Kepka, Klečková (2007):

- a) s metodickými příručkami, s aplikací klasifikačního řádu a s bezpečnostními předpisy;
- b) s celoročními a tematickými plány sportovních činností, s formou přípravy učitele na hodinu, s vedením zájmové tělovýchovné činnosti;
- c) s aplikací didaktických řídicích stylů, modernizačních prostředků, metod, obsahu a forem výuky, s aplikací specifických organizačních forem práce;
- d) s praktickým seznámením s funkcemi, údržbou technických výukových zařízení, se servisní činností i se svépomocně vyrobenými pomůckami.

2.4 Předměty připravující studenty oboru Aplikovaná tělesná výchova na praxi

Studenti se v průběhu bakalářského studia seznamují s předměty teoretickými a praktickými, které jim umožňují uspět v profesi pedagoga. Níže uvádíme jejich stručný výčet.

Čerpáno z Portálu Univerzity Palackého v Olomouci.

2.4.1 Předměty teoretické

- Didaktika TV a ATV

Seznámení se s charakteristikou hlavních činitelů TV procesu a jejich vzájemných vazeb v kontextu s jednotlivými druhy postižení ve školních a mimoškolních organizačních formách.

- Speciální pedagogika

Předmět poskytuje základní přehled informací z oblasti speciální pedagogiky a jejích jednotlivých disciplín (etopedie, logopedie, psychopedie, somatopedie, surdopedie, tyflopédie).

- Pedagogika

Aplikace poznatků pedagogiky do podmínek tělesné výchovy, sportu a tělocvičné rekreace.

- Psychologie 1 pro fyzioterapii

Předmět poskytuje základní přehled informací z oblasti obecné psychologie, psychologie osobnosti a vývojové psychologie.

- Didaktika 1

Adekvátními metodami dosáhnout pochopení podstaty problematiky a osvojení si konkrétních vědomostí a dovedností daného předmětu. Emocionální a praktické potřeby a požadavky objektů i subjektů didaktického působení. Základy strategie učení.

- Psychologie 2 pro fyzioterapii

Předmět poskytuje základní znalosti z oblasti pedagogické a sociální psychologie.

Zdroj: (retrieved 14.2.2011 from the World Wide Web:

[https://portal.upol.cz/wps/myportal/StudyingAndTeaching/MyStudies/PreRegistration!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3gPdxNXd0dLAWn3jyAnA6MQR2A3A28zAwNHM6B8pFm8u4WBpVGIi4mhf2iQiYGNv3Gwq5txqJGBgTkB3X4e-bmp-gW5EeUA8kjH4A!!/dl3/d3/L2dJQSEvUUt3QS9ZQnZ3LzZfSEc0RUdBOTAwT0tMMjAySktUN0Y4TzEwMDM!/.\)](https://portal.upol.cz/wps/myportal/StudyingAndTeaching/MyStudies/PreRegistration!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3gPdxNXd0dLAWn3jyAnA6MQR2A3A28zAwNHM6B8pFm8u4WBpVGIi4mhf2iQiYGNv3Gwq5txqJGBgTkB3X4e-bmp-gW5EeUA8kjH4A!!/dl3/d3/L2dJQSEvUUt3QS9ZQnZ3LzZfSEc0RUdBOTAwT0tMMjAySktUN0Y4TzEwMDM!/.))

2.4.2 Předměty praktické

- Lyžování 1

Předmět Lyžování1 se zaměřuje na základní pohybové dovednosti v alpském lyžování, běhu na lyžích a lyžařské turistice. Alpské lyžování využívá pro nácvik carvingu, výuku na super krátkých lyžích. Poskytuje studentům teoretické znalosti a praktické dovednosti v oblasti techniky a metodiky lyžování pro potřeby školní, klubové, sportovní i rekreační tělesné výchovy. Předmět rozvíjí znalosti chování a pohybu v zimní přírodě, zaměřuje se na ekologii a bezpečnostní zásady pobytu na horách.

- Plavání 1

Získat nové poznatky a praktické dovednosti z oboru teorie a didaktika plavání. Nácvik plaveckých způsobů prsa, kraul, znak a motýlek. Nácvik startů a obrátek jednotlivých plaveckých způsobů. Orientace v pravidlech plavání.

- Basketbal

Praktické zvládnutí herního výkonu chápaného jako suma herních dovedností realizovaných v utkání a získání základních vědomostí o basketbalu. Teoretické základy basketbalu (motiv sportovní hry, herní úkoly, herní situace).

- Gymnastika základní

Získání znalostí a dovedností v oblasti anatomicko-fyziologické podstaty pro správné držení těla, chůze a provádění pohybů v základní a sportovní gymnastice. Systém klasifikace skupin tělesných cvičení (dle kritéria anatomicko-fyziologického a jiných) a jejich zvládnutí v praxi. Vytvoření zásobníku cviků vzhledem k danému třídění. Zvládnutí vedení úvodní a průpravné části vyučovací jednotky na 1. st. Základní školy (dále jen ZŠ) a speciální školy ve volnočasových cvičebních jednotkách. Naučit základní gymnastické cvičební tvary v akrobacii, na hrazdě, přeskoku, nízké kladině a dalším nářadí.

- Volejbal

Zvládnutí pohybové činnosti ve volejbalu z hlediska teorie, dovedností i didaktických přístupů. Základy volejbalu a pravidla hry. Praktické zvládnutí herního výkonu chápaného jako suma herních dovedností realizovaných v utkání.

- Turistika a sporty v přírodě

Předmět je zaměřen na pohyb a pobyt v letní přírodě. Turistika zahrnuje širokou škálu dovedností, které jsou spojeny s různorodými aktivitami prováděnými v přírodním prostředí. Zaměřuje se na sportovní a herní aktivity, zážitkovou pedagogiku, ekologii a další činnosti, které se dají provozovat ve školní i mimoškolní tělesné výchově. Vybavuje studenty základními vědomostmi, dovednostmi i organizačními principy pro uspořádání a realizaci kurzů, soustředění, táborů a sportovních aktivit z oboru turistiky a pobytu v přírodě.

- Atletika 1

Cílem atletiky 1 je: poskytnout studentům základní informace o atletice, naučit studenty správnému rozcvičení, naučit studenty základním atletickým dovednostem (běh, skok, hod).

- Gymnastika rytmická

Pochopení a osvojení si základních principů vztahu mezi pohybem a hudbou - elementární pohybová příprava. Pohybové školení zaměřené na ovládnutí poloh a pohybů jednotlivých částí těla ve shodě se správným držením těla, s estetickými

a technickými požadavky, platnými pro gymnastický pohyb. Komplexy specifických cvičení s náčiním, úvod do pohybové skladby. Informace o využití ve specifickém prostředí osob s některým postižením. Zásady práce s reprodukovanou hudbou.

- Pohybové hry

Základní informace o významu hry a pohybové hry v životě člověka; zaměřené na dítě a mládež ve školním a mimoškolním prostředí. Orientace ve výběru a realizaci pohybových her ve školní i mimoškolní výchově a jejich využití ve sportu. Uplatnění pohybových her v současných kurikulech a školních vzdělávacích programech. Využití kreativně kooperačních aktivit v edukačním procesu. Seznámení a realizace procesu tvorby nových pohybových her podle podmínek a potřeb žáků a edukátorů.

- Plavání 2

Zdokonalovat už nabyté pohybové dovednosti. Zlepšit fyzickou kondici. Seznámit se s teoretickými základy sportovního tréninku v plavání. Aplikace učebních postupů jednotlivých plaveckých způsobů do praktických ukázek v hodinách plavání. Zdokonalovat teoretické, metodické, pedagogické a organizační předpoklady studentů.

- Bruslení a lední hokej

Získat bezpečnostní návyky při výuce bruslení, osvojit si techniku bruslení, seznámit se s pravidly ledního hokeje a krasobruslení.

- Házená

Zvládnutí pohybové činnosti (sportu) házená z hlediska teorie, dovedností i didaktických přístupů s ohledem na věkové spektrum. Pravidla. Praktické zvládnutí herního výkonu chápaného jako suma herních dovedností realizovaných v utkání a získání základních vědomostí o házené (modifikace házené-plážová házená, miniházená).

- Atletika 2

Cílem atletiky 2 je: poskytnout studentům rozšiřující informace o atletice, naučit studenty základním rozhodovacím technikám a pravidlům atletiky, naučit studenty technické disciplíny.

- Gymnastika kondiční a účelová

Zvládnout aplikace poznatků a dovedností ze základní gymnastiky pro kondiční využití v účelové přípravě spektra populace: sportovci, děti a mládež, dospělí, senioři, specifické skupiny osob s postižením. Dále v účelovém využití na 1. st. ZŠ a speciálních škol (zdravá škola), v programech životního stylu občanů.

- Fotbal

Zvládnutí pohybové činnosti (sportu) fotbal z hlediska teorie, dovedností i didaktických přístupů s ohledem na věkové spektrum. Průpravné a malé formy fotbalu. Varianty fotbalu dle specifika postižení (sjednocené formy MP, fotbal TP apod.). Pravidla. Příprava organizace utkání a turnajů na bázi fotbalu. Praktické zvládnutí herního výkonu chápaného jako suma herních dovedností.

- Úpoly

Seznámit studenty se základním rozdělením úpolových sportů. Osvojit základy pádové techniky a vybrané chvaty z jednotlivých sportů. Cvičné zápasy - randori.

- Zdravotní TV

Předmět seznamuje studenty s problematikou zdravotní tělesné výchovy, která je určena zdravotně oslabeným jedincům. Důraz je kladen zejména na diagnostiku svalového aparátu a metodiku hodnocení držení těla. Základní teoretické znalosti o poruchách posturálních a hybných funkcí jsou doplněny vhodným kompenzačním a regeneračním cvičením pro korekci svalových dysbalancí a udržování svalové rovnováhy. Ucelené soubory cviků jsou přímo cílené na konkrétní svaly a svalové skupiny. Studenti jsou seznámeni s charakteristikou jednotlivých druhů oslabení, indikací a kontraindikací prostředků pohybové terapie. Pozornost je věnována problematice bolestí zad včetně žádoucí úpravy pohybového režimu, základním ergonomickým zásadám a kompenzací nepřiměřené statické zátěže - sedu.

- Tance

Předmět přináší studentovi základní teoretickou a praktickou dovednost v oblasti lidového, sportovního tance a kontratanců. Seznamuje s vybranými typickými národními tanci jiných národů a aktuálními trendy v oblasti tance. Teoretická část zahrnuje historii jednotlivých tanců, osvojení všeobecné taneční terminologie a seznámení se základními principy jednotlivých technik. Praktická část obsahuje základní taneční variace, koordinační a rytmická cvičení.

Zdroj: (retrieved 16.2.2011 from the World Wide Web:

[https://portal.upol.cz/wps/myportal/StudyingAndTeaching/MyStudies/PreRegistration!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3gPdxNXd0dLAWn3jyAnA6MQR2A3A28zAwNHM6B8pFm8u4WBpVGli4mhf2iQiYGNv3Gwq5txqJGBgTkB3X4e-bmp-gW5EeUA8kjH4A!!/dl3/d3/L2dJQSEvUUt3QS9ZQnZ3LzZfSEc0RUdBOTAwT0tMMjAySktUN0Y4TzEwMDM!/\)](https://portal.upol.cz/wps/myportal/StudyingAndTeaching/MyStudies/PreRegistration!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3gPdxNXd0dLAWn3jyAnA6MQR2A3A28zAwNHM6B8pFm8u4WBpVGli4mhf2iQiYGNv3Gwq5txqJGBgTkB3X4e-bmp-gW5EeUA8kjH4A!!/dl3/d3/L2dJQSEvUUt3QS9ZQnZ3LzZfSEc0RUdBOTAwT0tMMjAySktUN0Y4TzEwMDM!/))

3 PROFESE ASISTENTA PEDAGOGA

Absolvent studijního oboru Aplikovaná tělesná výchova (dále jen ATV) se uplatní jako vychovatel se zaměřením na TV v ÚSP a dalších zařízeních (družiny, DDM apod.), jako vedoucí, realizátor a poradce TV programů běžných, integrovaných i separovaných pro populaci se speciálními potřebami: pro centra výchovná i charitativní, fit-centra a studia, občanská sdružení, komunální politiku, sportovní kluby apod., jako asistent pedagoga TV apod.

Protože náplní pedagogické praxe nastávajících studentů bude právě práce asistenta TV, nyní se na tuto specializaci zaměřím podrobněji.

(retrieved 2.4.2011 from the World Wide Web: <http://ftk.upol.cz/skupiny/zajemcum-o-studium/bakalarske-a-magisterske-studium/studijni-obory/obor/aplikovana-telesna-vychova-2/>)

Vzhledem k tomu, že je stále větší snaha, aby všem členům společnosti byly poskytovány stejné šance na dosažení odpovídajícího stupně vzdělání a současně je také snaha, aby výchova a vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením přestala být doménou speciálního školství, objevují se stále častěji integrační trendy. V této souvislosti se objevují podpůrné asistenční služby - asistent pedagoga, osobní asistent. Jsou zajišťovány prostřednictvím různých variant odpovídajících specifickým potřebám žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Od 1. 1. 2005 jsou zajištěny podmínky pro toto integrované vzdělávání i školskou legislativou, uvádí Vítečková (2009).

Podle Valenty (2010) jsou podmínky pro splnění předpokladu odborné kvalifikace poměrně mírné - nejnižším postačujícím vzděláním asistenta pedagoga je základní vzdělání doplněné absolvováním vzdělávacího programu pro asistenty pedagoga v zařízení dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky.

3.1 Rozdíl mezi asistentem pedagoga a osobním asistentem

Asistent pedagoga

Asistent pedagoga je podle Teplé (2010) pedagogický pracovník podle § 2 zákona č. 563/2004 Sb., jeho činnost spadá pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT).

Valenta (2010) zdůrazňuje, že pozici asistenta pedagoga může zřídit ředitel mateřské, základní, střední a vyšší odborné školy ve třídě nebo studijní skupině, ve které se vzdělává dítě (žák, student) se speciálními vzdělávacími potřebami po předchozím souhlasu krajského úřadu, a to bez ohledu na to, kdo danou školu zřizuje. Dle Vítečkové (2009) pozice asistenta pedagoga vzniká na základě § 16, odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) na základě doporučení, které vydává speciálně pedagogické centrum (dále jen SPC) či pedagogicko-psychologická poradna v rámci zpracování individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP) žáka.

Dále se Vítečková (2009) zmiňuje o finančních dotacích, které pro pozici asistenta pedagoga žádá ředitel školy kraj, a finanční prostředky jsou poskytovány v rámci republikových normativů stanovených MŠMT a jsou krajem přidělovány na kalendářní rok.

Pracovní náplň asistenta pedagoga stanovuje vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných v ustanovení § 7, která stanoví tyto hlavní činnosti asistenta pedagoga: zprostředkování výchovné a vzdělávací činnosti dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, v případě potřeby pomoc dětem s těžším zdravotním postižením se sebeobsluhou v době vyučování, na základě pokynů pedagogického pracovníka. Dále napomáhá žákům při přizpůsobení se školnímu prostředí, komunikaci se spolužáky, spolupracuje se zákonnými zástupci žáka a komunitou, ze které žák pochází.

Osobní asistent

Pozici osobního asistenta podle Vítečkové (2009) upravují právní předpisy Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen MPSV). Osobní asistenci provádí pracovník v sociálních službách, bývá zaměstnancem převážně nestátních neziskových organizací, poskytovatelů sociálních služeb.

Tyto subjekty získávají na provoz služby dotace od státu, nadací či jiných subjektů. Rodina přispívá na úhradu finančních nákladů této sociální služby. Na úhradu sociálních služeb slouží rodině příspěvek na péči. O ten lze požádat na sociálním odboru příslušného obecního úřadu dle místa bydliště rodiny. Sociální službu osobní asistence upravuje § 39 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Pracovní náplní osobního asistenta je pak v souvislosti s účastí dětí se speciálními vzdělávacími potřebami ve vyučovacím procesu doprovod dítěte do školy nebo školského zařízení před počátkem vyučování a jeho vyzvednutí ze školy nebo školského zařízení po skončení vyučování včetně dalších podpůrných činností nasmlouvaných zákonnými zástupci žáka. V případě zvýšené potřeby zajištění sebeobslužných a doprovodných činností během školní docházky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je na zvážení ředitele školy, zda bude situaci řešit pomocí osobního asistenta Uzlová (2010).

Ředitel školy může uzavřít s nestátní neziskovou organizací smlouvu o poskytování sociální služby osobní asistence. Osobní asistent ve škole pak dítěti pomáhá hlavně při sebeobsluze, osobní hygieně, stravování, o přestávkách, při přesunech po budově školy apod. Asistence během školního procesu spadá do kompetencí MŠMT, za asistenci mimo budovu školy odpovídá resort MPSV uvádí Valenta (2010).

Úprava odborné kvalifikace asistenta pedagoga:

V textu Důvodové zprávy k zákonu č. 159/2010 Sb., Poslanecké sněmovny PČR, Vláda ČR (2009) uvádí, že stávající právní úprava odborné kvalifikace asistenta pedagoga se ukázala jako nedostatečná - jelikož dochází ke zpochybňování možnosti působení asistentů pedagoga ve školských zařízeních. Navrhuje se tedy dvojí úprava jeho odborné kvalifikace:

1. úprava odborné kvalifikace asistenta pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve třídě nebo škole zřízené pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu s ustanovením § 16 odst. 9 školského zákona nebo u individuálně integrovaných dětí a žáků;
2. úprava odborné kvalifikace asistenta pedagoga, který vykonává pomocné výchovné práce ve škole nebo školském výchovném a ubytovacím zařízení nebo ve školském zařízení pro výkon ustavní nebo ochranné výchovy nebo preventivně výchovnou péči.

Uzlová (2010) zmiňuje požadavky na odbornou kvalifikaci asistenta ve třídě nebo škole zřízené pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a individuálně integrovaných žáků jsou s ohledem na náročnost této činnosti poměrně vysoké (minimálně střední vzdělání s maturitní zkouškou), požadavky pro výkon pomocných výchovných prací (tedy prací odpovídajících 4. a 5. platové třídě) jsou minimální -

postačující je i základní vzdělání spolu s absolvovaným vzdělávacím programem pro asistenty pedagoga realizovaným vysokou školou nebo zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

3.2 Legislativa spojená s profesí asistenta pedagoga

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání obsahuje v § 16, který je zaměřen na vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, informaci, že ředitelé mateřských, základních, středních a vyšších odborných škol mohou se souhlasem krajského úřadu zřídit ve třídě nebo studijní skupině, ve které se vzdělává dítě, žák nebo student se speciálními vzdělávacími potřebami, funkci asistenta pedagoga.

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů uvádí asistenta pedagoga jako pedagogického pracovníka vykonávajícího přímou pedagogickou činnost. Vykonávat funkci pedagogického pracovníka může podle tohoto zákona ten, kdo splňuje následující předpoklady:

- je plně způsobilý k právním úkonům;
- má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává;
- je bezúhonný;
- je zdravotně způsobilý;
- prokázal znalost českého jazyka, není-li dále stanoveno jinak.

Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných zmiňuje zajištění služeb asistenta pedagoga jako jedno z podpůrných opatření při speciálním vzdělávání. V § 7 Asistent pedagoga jsou uvedeny jako jeho hlavní činnosti:

- pomoc žákům při přizpůsobení se školnímu prostředí;
- pomoc pedagogickým pracovníkům školy při výchovné a vzdělávací činnosti;
- pomoc při komunikaci se žáky, při spolupráci se zákonnými zástupci žáků a komunitou, ze které žák pochází.

V § 7 jsou dále uvedeny náležitosti žádosti o souhlas se zřízením funkce asistenta pedagoga, jedná se o:

- název a sídlo právnické osoby, která vykonává činnost školy;
- počet žáků a tříd celkem;
- počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- dosažené vzdělání asistenta pedagoga;
- předpokládanou výši platu nebo mzdy;
- zdůvodnění potřeby zřízení funkce asistenta pedagoga;
- cíle, kterých chce ředitel školy zřízením této funkce ve škole dosáhnout;
- náplň práce asistenta pedagoga.

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů se vztahuje také k asistentům pedagoga, informace vztahující se k dalšímu vzdělávání asistentů pedagoga uvádím v kapitole 2.4 tohoto textu.

Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků stanovuje ve své příloze asistentovi pedagoga rozsah přímé pedagogické činnosti na 20-40 hodin týdně.

Informace MŠMT k zabezpečení vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami s podporou asistence (č.j. 14453/2005-24) kromě obecných informací uvádí základní informace ke 2 skupinám asistentů pedagoga, rozlišuje:

- asistenty pedagoga pro žáky se zdravotním postižením;
- asistenty pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním.

Obsahuje také zmínku o platovém zařazení asistentů pedagoga (4. - 8. platová třída) a míře přímé pedagogické činnosti (20 - 40 hodin).

V této kapitole nebyl uveden vyčerpávající výčet dokumentů souvisejících s prací asistenta pedagoga, ale pouze legislativní dokumenty, které považuji za základní.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Cíl bakalářské práce

4.1 Cíl a dílčí cíle práce

Cílem bakalářské práce je získání základních poznatků souvisejících s problematikou pedagogické praxe u studentů oboru aplikovaná tělesná výchova na pedagogické praxi TV pro I. stupeň základní školy (dále jen ZŠ), speciální školy. Tito studenti vykonali pedagogickou praxi na základní škole s integrovaným žákem nebo na základní škole speciální.

Dílčí cíle:

- 1. zjistit, jaký mají studenti postoj k pedagogické praxi;*
- 2. zmapovat zkušenosti studentů získané při pedagogické praxi;*
- 3. zaměřit se na problémy, které vnímají studenti v souvislosti s pedagogickou praxí.*

Úkoly, které vyplynuly z cíle práce:

- zjistit, v jakých typech školy studenti absolvovali učitelskou praxi;
- monitorovat plnění hodinové dotace pedagogické praxe během stanovených čtrnácti pracovních dnů;
- zjistit adekvátní připravenost studentů na pedagogickou praxi podle jejich názoru
- zjistit počet studentů, kteří chtějí dále pokračovat ve studiu.

4.2 Metodika

Jako metodu výzkumu jsme si vybrali dotazník (viz příloha č. 1), který je dle Chrásky (2007) velmi frekventovanou metodou získávání dat v pedagogickém výzkumu.

Dotazník vlastní konstrukce jsme před rozesláním ověřili u 5 studentů magisterského studia a tří učitelů vyučujících na I. stupni ZŠ.

Forma dotazníku jako vědecká metoda je ve společenských vědách velice rozšířená. Patří mezi základní metody sociálně psychologického výzkumu a diagnostiky. Jde o komunikaci mezi výzkumným pracovníkem (tazatelem)

a respondentem, případně respondenty. Komunikace v našem případě zkoumání byla asymetrická. Důležitou roli hraje ochota respondenta spolupracovat, jeho schopnost odpovídat na otázky, navázání osobního kontaktu s respondentem, důvěra respondenta k tazateli, schopnost tazatele být objektivní - neovlivňovat respondenta svými názory a postoji Skalková (1983).

Dotazníku se v sociální psychologii využívá jako významné diagnostické metody. Komunikace mezi tazatelem a respondentem byla písemná. Lze ho použít jak pro malý počet osob, tak pro velké vzorky zkoumaných osob. Dotazníky se obvykle skládají z několika částí – úvodní instrukce jak vyplnit dotazník, cíle výzkumu, otázky, které navozují ke spolupráci s respondentem, otázky vyplývající z cílů výzkumu (diagnostického šetření), údaje o respondentovi Janoušek (1983).

Aby dotazník splnil cíle výzkumu, je třeba přesně formulovat otázky, zvážit formy odpovědí (volné nebo strukturované odpovědi, případně strukturované v kombinaci s volnými). Otázky je třeba sestavovat tak, aby byly jednoznačné, aby jedna otázka vyžadovala jednu odpověď. Otázky nesmějí působit sugestivně (tj. navádět k určité odpovědi). Položky dotazníku mohou být uzavřené-strukturované, nebo otevřené-nestrukturované. Otevřené otázky umožňují získat obsažné informace, proniknout do hloubky sledovaných jevů, ale je velmi pracné je zpracovat. U strukturovaných položek může respondent volit mezi dvěma nebo více alternativami Skalková (1983).

V dotazníku lze použít odpovědi ano-ne, položek s více volbami, nebo je možné použít škálových položek. Důležitý je také výběr sledovaného vzorku tázaných a způsob vyplňování dotazníku (osobně, případně poštou).

Výzkum byl proveden korespondenčně mezi skupinou studentů FTK oboru ATV, kteří vykonali pedagogickou praxi TV pro 1. st. ZŠ, speciální školy v letech 2005 až 2010.

Náš dotazník (viz příloha č. 1), týkající se problematiky pedagogické praxe, vyplnilo celkem 32 studentů (26 studujících prezenční a 6 studujících kombinovanou formu studia ATV). Praxe probíhala na 18 ZŠ běžného typu a na 14 ZŠ SPC. Ve 24 případech byly školy umístěny ve městech a v 8 případech na vesnici. 22 respondentů si vybralo školu jinou, než do které chodili v dětství, u 10 respondentů probíhala praxe ve škole, kam chodili jako žáci.

4.3 Vyhodnocení dotazníku

Konstrukci dotazníku jsme ověřili tím, že celý dotazník jsme nechali zkušebně vyplnit před rozesláním pěti studenty magisterského studia a třemi učiteli vyučujícími na I. stupni ZŠ. Dále jsme pokračovali rozesláním dotazníku mezi skupinu 32 studentů FTK oboru ATV.

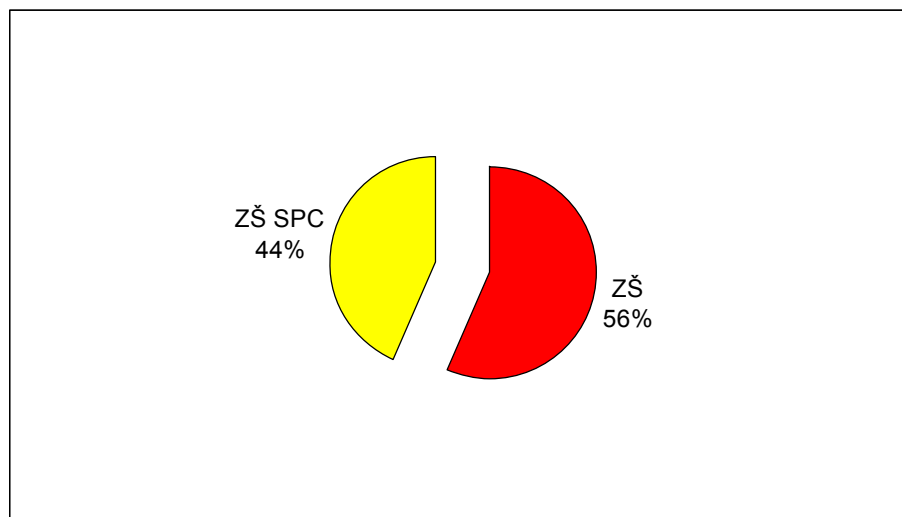
Otázka č. 1: Kde Vaše praxe probíhala?

1a) Tato otázka byla zaměřena na skutečnost, zda studenti absolvovali praxi na ZŠ běžného typu či na ZŠ speciálních.

Tabulka 1a) Výběr školy, kde praxe probíhala

Výběr školy, kde praxe probíhala	Absolutní četnost	Relativní četnost
ZŠ běžného typu	18	56 %
ZŠ speciální	14	44 %

Graf 1a) Výběr školy, kde praxe probíhala

Vyhodnocení odpovědí:

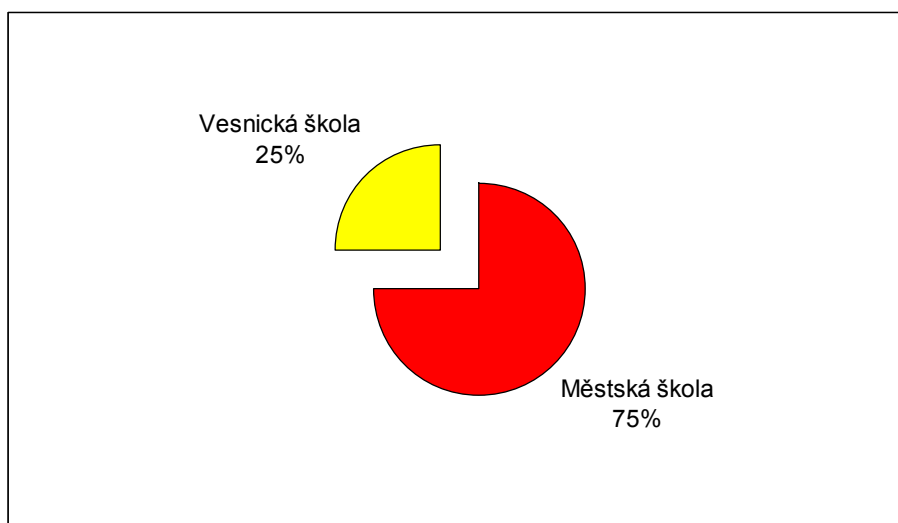
Z tabulky 1a) vyplývá, že 18 studentů vykonalo praxi v ZŠ běžného typu. Domnívám se, že základní školy běžného typu jsou pro studenty dostupnější než základní školy speciální.

1b) Tato otázka byla zaměřena na skutečnost, kolik procent studentů absolvovalo praxi v městské škole a kolik studentů vykonalo praxi ve vesnické škole.

Tabulka 1b) Výběr školy, kde praxe probíhala

Výběr školy, kde praxe probíhala	Absolutní četnost	Relativní četnost
Městská škola	24	75 %
Vesnická škola	8	25 %

Graf 1b) Výběr školy, kde praxe probíhala

Vyhodnocení odpovědí:

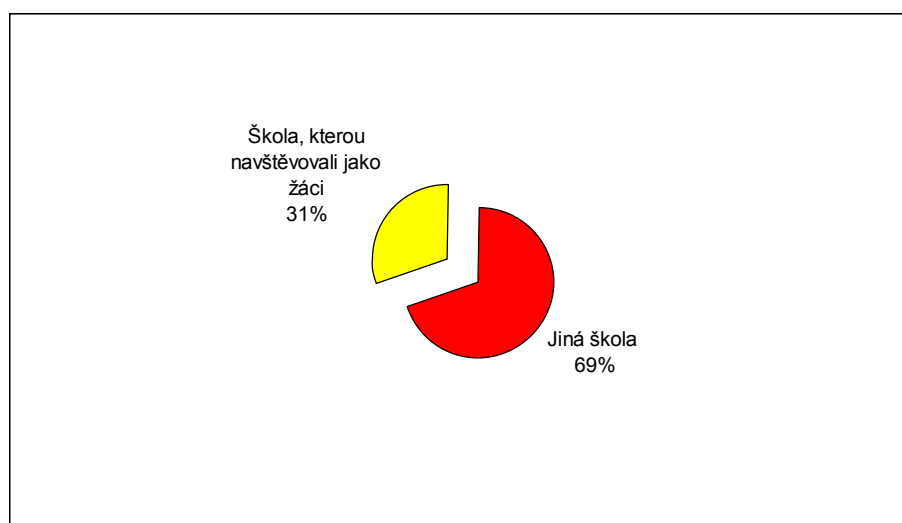
V tabulce 1b) je procentuálně vyjádřeno, kolik studentů vykonalo praxi v městské škole a kolik studentů vykonalo praxi ve škole vesnické. Z tohoto srovnání vyplývá, že studenti vykonali praxi ze 75 % (24 studentů) v městských školách. Domnívám se, že praxe v městských školách je pro studenty více dostupná než praxe na vesnici.

1c) Tato otázka byla zaměřena na skutečnost, kolik procent studentů absolvovalo praxi ve škole, kam chodili jako žáci a kolik procent studentů vykonalo praxi v jiné škole, než kam chodili jako žáci.

Tabulka 1c) Výběr školy, kde praxe probíhala

Výběr školy, kde praxe probíhala	Absolutní četnost	Relativní četnost
Škola, kterou navštěvovali jako žáci	10	31 %
Jiná škola	22	69 %

Graf 1c) Výběr školy, kde praxe probíhala

Vyhodnocení odpovědí:

V tabulce 1c) je procentuálně vyjádřeno, že 31 % (10 studentů) vykonalo praxi ve škole, kam chodili jako žáci, zatímco 69 % (22 studentů) vykonalo praxi v jiné škole.

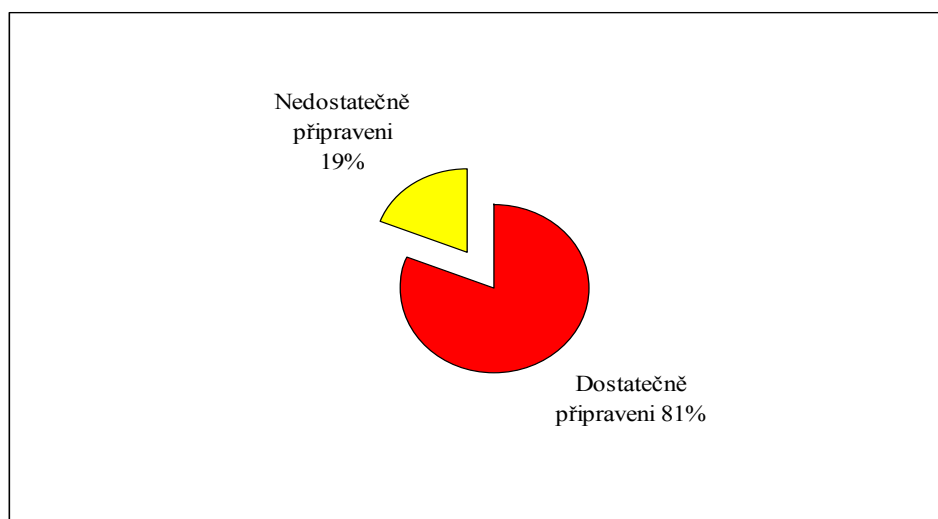
Otázka č. 2: Byl/a jste vybaven/a teoretickými znalostmi tak, abyste mohl/a být úspěšný/á v pedagogické praxi?

Tato otázka sledovala reflexi studentů, zda vnímali svoje teoretické znalosti získané v průběhu bakalářského studia jako dostatečné pro výkon praxe.

Tabulka 2 Teoretické znalosti

Teoretické znalosti	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dostatečně připraveni	26	81 %
Nedostatečně připraveni	6	19 %

Graf 2 Teoretické znalosti

Vyhodnocení odpovědí:

81 % dotazovaných (26 studentů) považovalo svoji teoretickou přípravu za dostatečnou. Nelze však také opomenout fakt, že se u 19 % studujících (6 studentů) vyskytl názor, že nebyli teoreticky připraveni na pedagogickou praxi.

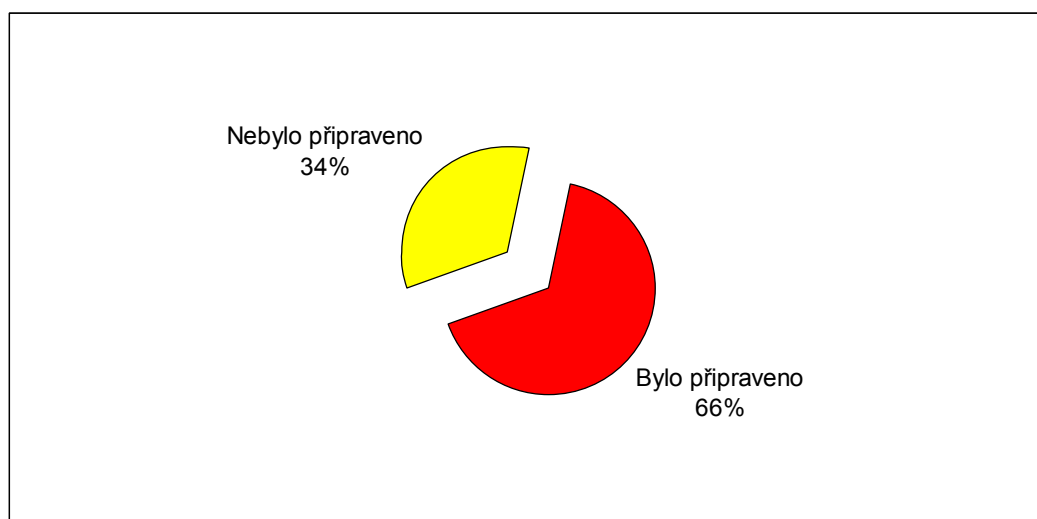
Otázka č. 3: Byl/a jste vybaven/a praktickými znalostmi tak, abyste mohl/a být úspěšný/á v pedagogické praxi?

Tato otázka sledovala reflexi studentů, zda vnímali svoje praktické znalosti získané v průběhu bakalářského studia jako dostatečné pro výkon praxe.

Tabulka 3 Praktické znalosti

Praktické znalosti	Absolutní četnost	Relativní četnost
Bylo připraveno	21	66 %
Nebylo připraveno	11	34 %

Graf 3 Praktické znalosti

Vyhodnocení odpovědí:

66 % dotazovaných (21 studentů) považovalo svoje praktické znalosti získané v průběhu bakalářského studia za dostatečné. Studenti vnímali svoje teoretické znalosti na vyšší úrovni než praktické znalosti.

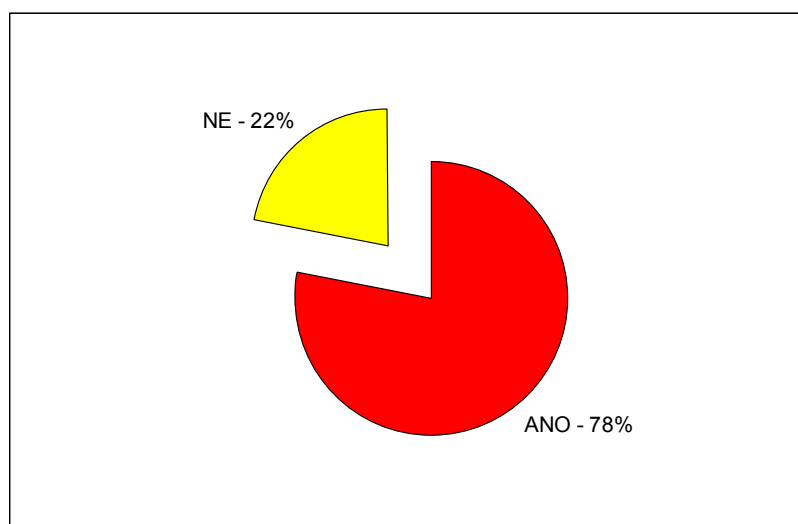
Otázka č. 4: Měl/a jste možnost se sám/sama rozhodnout, co budete učit v hodině TV?

V této otázce chceme zjistit u všech respondentů, zda se mohli sami rozhodnout, co budou cvičit bez doporučení cvičného učitele.

Tabulka 4 Samostatné rozhodnutí o výuce v hodině TV

Samostatné rozhodnutí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	25	78 %
Ne	7	22 %

Graf 4 Samostatné rozhodnutí o výuce v hodině TV

Vyhodnocení odpovědí:

Z odpovědí vyplývá, že 78 % (25 studentů) mohlo samo určit průběh – náplň hodin TV.

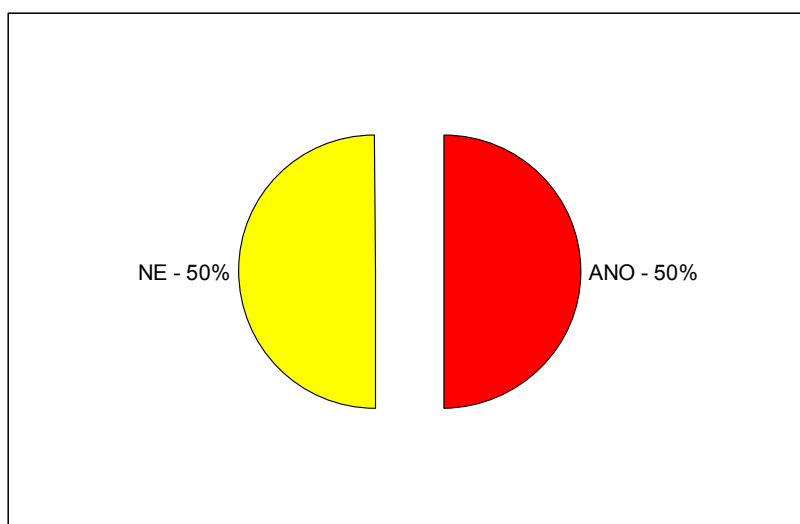
Otázka č. 5: Musel/a jste navázat na plány vyučujícího v jednotlivých hodinách TV?

V této otázce chceme zjistit u všech respondentů, zda museli navázat na učební plán cvičného učitele.

Tabulka 5 Navázání na plány vyučujícího v hodině TV

Navázání na plány vyučujícího	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	16	50 %
Ne	16	50 %

Graf 5 Navázání na plány vyučujícího v hodině TV

Vyhodnocení odpovědí:

Graf č. 5 udává procentuální zastoupení nutnosti navázat na učební osnovy cvičného učitele, tedy polovina respondentů musela navázat na plány, zatímco polovina respondentů na tyto osnovy navázat nemusela.

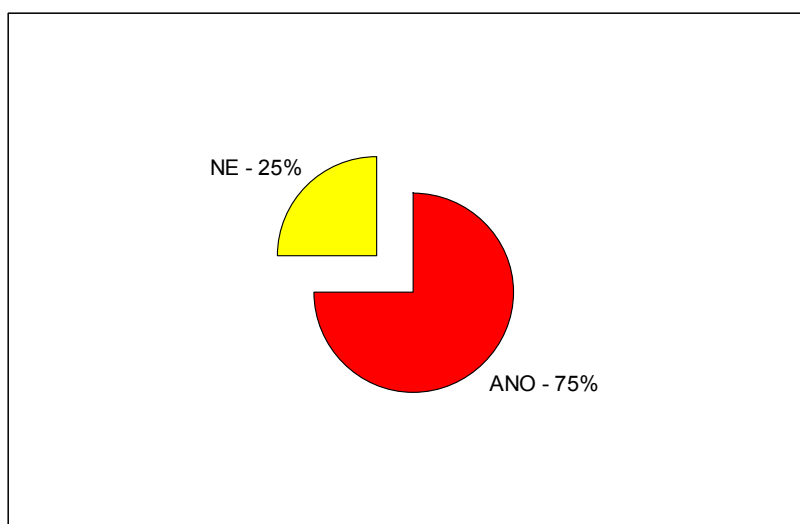
Otázka č. 6: Rozebíral s Vámi cvičný učitel všechny Vaše hodiny praktických výstupů?

V této otázce jsme se zabývali skutečností, zda cvičný učitel dával zpětnou vazbu jednotlivým studentům.

Tabulka 6 Rozbor praktických výstupů

Rozbor praktických výstupů	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	24	75 %
Ne	8	25 %

Graf 6 Rozbor praktických výstupů

Vyhodnocení odpovědí:

U 75 % respondentů (24 studentů) cvičný učitel dával zpětnou vazbu.

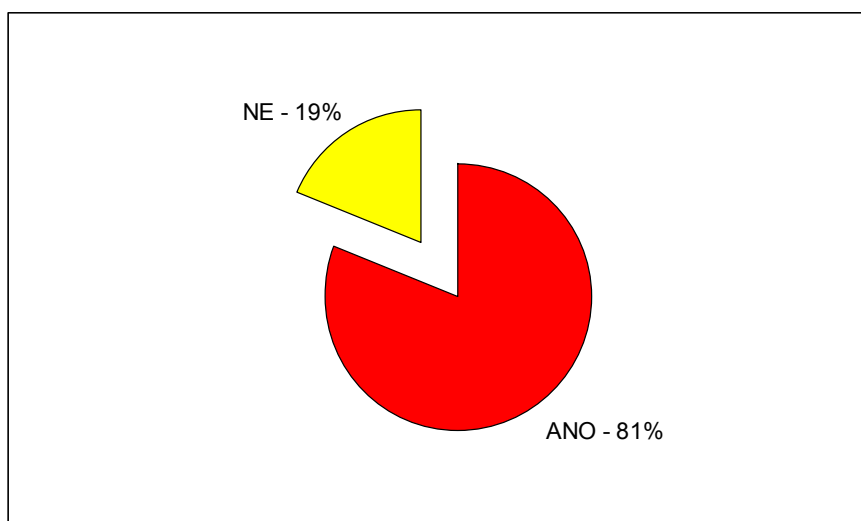
Otázka č. 7: Splnil/a jste hodinovou dotaci během 14-ti dnů v pedagogické praxi TV pro 1. st. ZŠ, speciální školy v řádných hodinách TV?

V této otázce ověřujeme, zda studenti splnili hodinovou dotaci v řádných hodinách, pokud ji nesplnili, uvedli, jaké náhradní hodiny absolvovali.

Tabulka 7 Splnění hodinové dotace

Splnění hodinové dotace	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	26	81 %
Ne	6	19 %

Graf 7 Splnění hodinové dotace

Vyhodnocení odpovědí:

81 % respondentů (26 studentů) uvedlo, že hodinovou dotaci TV splnilo, 19 % (6 studentů) tuto hodinovou dotaci nesplnilo. V doplňující slovní odpovědi uvedli, že chybějící hodiny praxe doplnili v TV ve vyšších ročnících a v kroužcích TV.

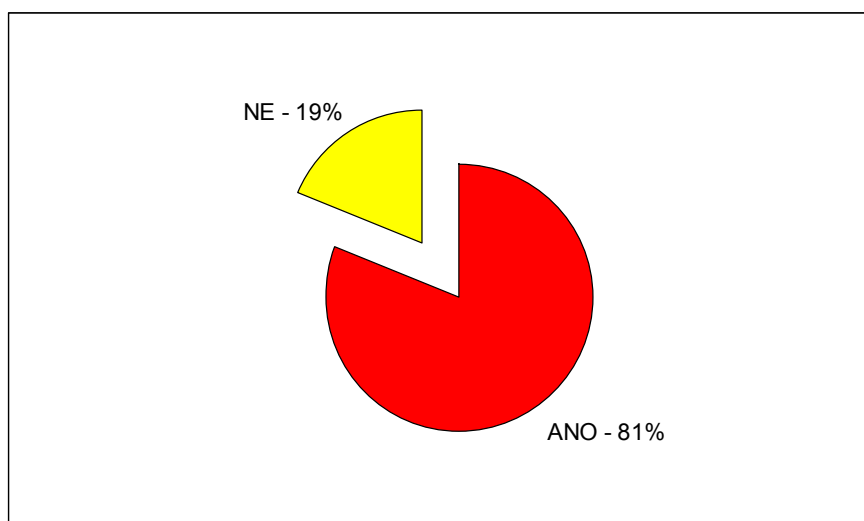
Otázka č. 8: Domníváte se, že by bylo vhodné zařadit průběžnou náslechovou praxi již ve 2. ročníku bakalářského studia?

V této otázce sledujeme reakci respondentů na možnost volby náslechové praxe v nižším ročníku.

Tabulka 8 Zařazení náslechové praxe v nižším ročníku

Zařazení náslechové praxe v nižším ročníku	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	26	81 %
Ne	6	19 %

Graf 8 Zařazení náslechové praxe v nižším ročníku

Vyhodnocení odpovědí:

Většina respondentů se domnívá, že by bylo vhodné ve druhém ročníku studia zařadit náslechovou praxi. 19 % respondentů (6 studentů) zařazení této náslechové praxe v druhém ročníku za vhodnou nepovažuje.

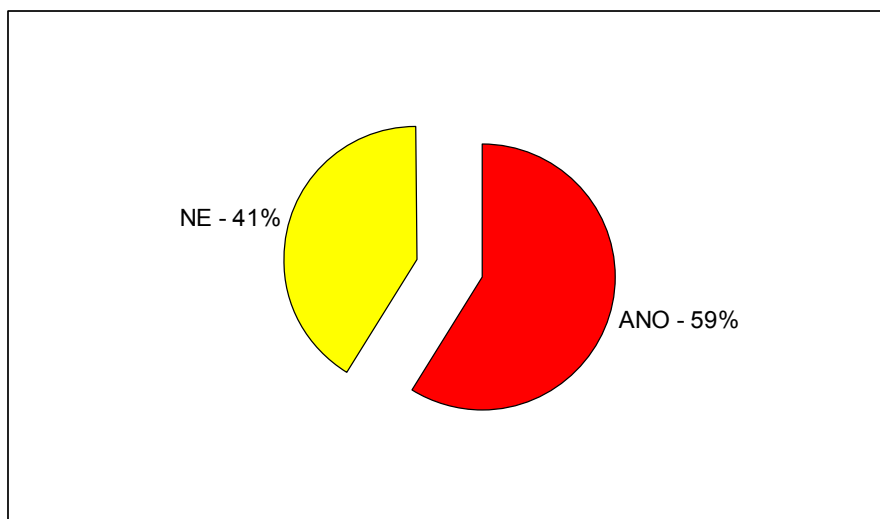
Otázka č. 9: Vidíte nedostatky v přípravě na učitelskou praxi v průběhu bakalářského studia na FTK?

V této otázce se snažíme zjistit, kolik % respondentů nebylo spokojeno s přípravou na učitelskou praxi a pokusit se zjistit důvody jejich nespokojenosti.

Tabulka 9 Nedostatky v přípravě na učitelskou praxi

Nedostatky v přípravě na učitelskou praxi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	19	59 %
Ne	13	41 %

Graf 9 Nedostatky v přípravě na učitelskou praxi

Vyhodnocení odpovědí:

41 % respondentů (13 studentů) s přípravou na učitelskou praxi spokojených nebylo. Mezi nejčastějšími nedostatky respondenti v doplňující slovní odpovědi uvedli následující příklady, které se dají shrnout do těchto okruhů:

- málo praktických výstupů v průběhu bakalářského studia;
- neznalost při dopomoci v TV;
- chybí didaktika v praxi;
- teorie je odtržena od skutečné praxe – uvedli studující kombinovaného studia.

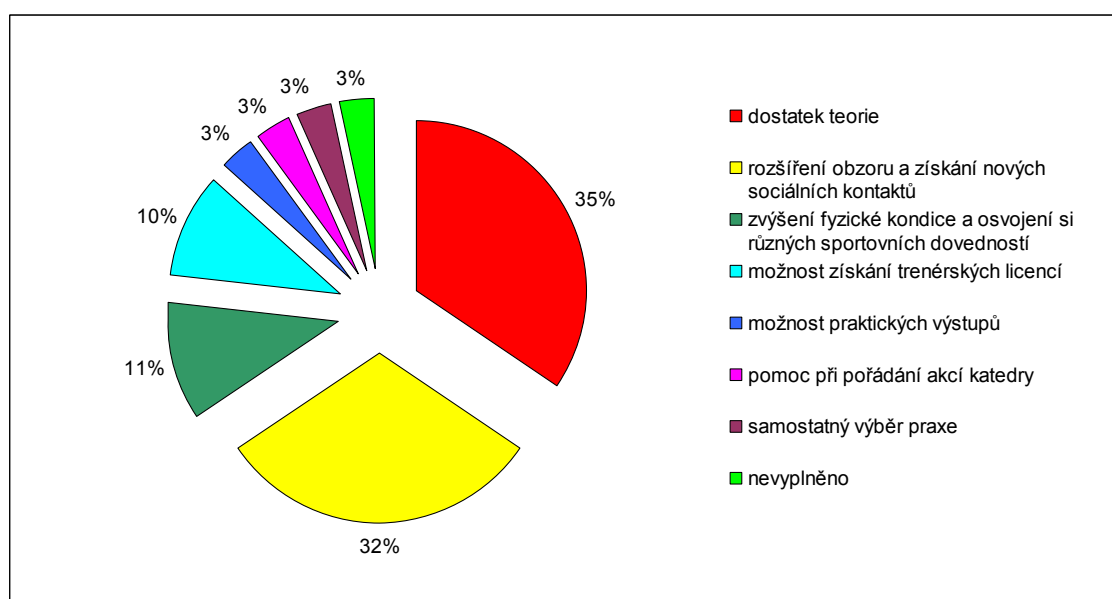
Otázka č. 10: V čem naopak spatřujete pozitiva, velký přínos v průběhu bakalářského studia na FTK?

V této otázce jsme chtěli slovní vyjádření respondentů, aby stručně shrnuli pozitivní přínos studia na FTK pro svoji osobu.

Tabulka 10 Pozitiva studia na FTK

Pozitiva studia na FTK	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dostatek teorie	11	35 %
Rozšíření obzoru a získání nových sociálních kontaktů	10	32 %
Zvýšení fyzické kondice a osvojení si různých sportovních dovedností	4	11 %
Možnost získání trenérské licence	3	10 %
Možnost praktických výstupů	1	3 %
Pomoc při pořádání akcí katedry	1	3 %
Samostatný výběr praxe	1	3 %
Nevyplněno	1	3 %

Graf 10 Pozitiva studia na FTK

Vyhodnocení odpovědí:

Respondenti ve volné slovní odpovědi nejvíce ocenili dostatek teorie, osvojení si různých sportovních dovedností a zvýšení fyzické kondice, možnost praktických výstupů, samostatný výběr praxe, rozšíření obzoru a získání nových sociálních kontaktů, možnost získání trenérských licencí, pomoc při pořádání akcí katedry.

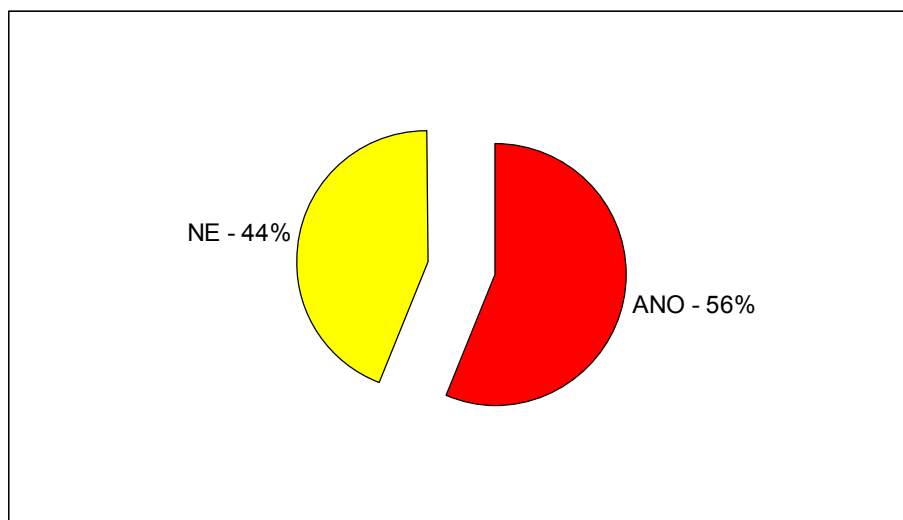
Otázka č. 11: Měl/a jste obavy z praxe?

Touto otázkou jsme sledovali, zda respondenti sebereflexí přiznají určité pochybnosti, „náročnost postavit se před žáky a předvést sám sebe“.

Tabulka 11 Obavy z praxe

Obavy z praxe	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	18	56 %
Ne	14	44 %

Tabulka 11 Obavy z praxe

Vyhodnocení odpovědí:

Obavy z praxe přiznalo 56 % respondentů (18 studentů), kteří ve většině případů, jak uvedli v doplňující slovní odpovědi, uvádějí nervozitu a stres z vedení neznámé skupiny žáků. 44 % respondentů (14 studentů) obavy nepocíťovalo.

Otázka č. 12: Co Vám činilo největší problém ve Vašich výstupech?

Touto otázkou jsme zjišťovali, zda respondenti pociťovali nějaké problémy při svých praktických výstupech.

Vyhodnocení odpovědí:

Respondenti ve slovních odpovědích popsali několik největších problémů při svých výstupech, které se dají zařadit do několika okruhů.

Největší problém byl dle respondentů dodržet časovou dotaci hodiny TV, dalším problémem bylo špatné vybavení tělocvičen a málo druhů cvičebního náčiní, špatná komunikace se cvičným učitelem, neznalost žáků a špatný odhad jejich fyzické kondice. Problémy s vedením velkého počtu žáků, jejich neukázněnost a strach z konfliktu mezi nimi a neudržení pozornosti žáků po celou dobu výuky.

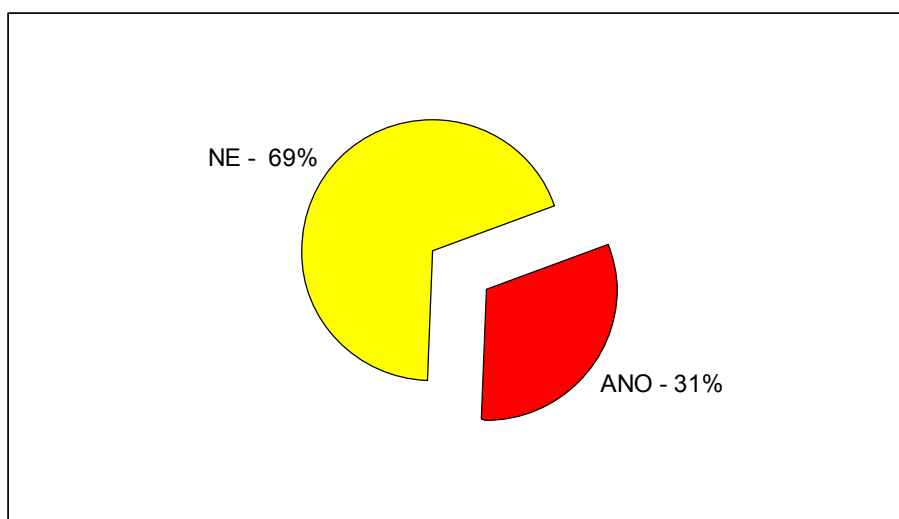
Otázka č. 13: Dostal/a jste se během své pedagogické praxe do situace, na kterou jste nevěděl/a jak reagovat?

V této otázce jsme se snažili sebereflexí studentů zjistit, zda respondenti dokáží přiznat svou nezralost v pedagogické praxi.

Tabulka 13 Situace, na kterou neuměli reagovat

Situace, na kterou neuměli reagovat	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	10	31 %
Ne	22	69 %

Graf 13 Situace, na kterou neuměli reagovat

Vyhodnocení odpovědí:

Během pedagogické praxe se 69 % respondentů (22 studentů) nesetkalo se situací, na kterou by nevěděli jak reagovat. 31 % respondentů (10 studentů) uvádí situace, na kterou neuměli reagovat. Dle doplňujících slovních odpovědí se jednalo zejména o:

- udržení koncentrace žáků spojenou s nevhodným chováním jedinců;
- konflikty mezi žáky;
- v jednom případě došlo k epileptickému záchvatu žáka.

Ve všech případech respondenti uvádí, že situaci pomohl vyřešit cvičný učitel.

Otázka č. 14: Využil/a jste poznatků ze studia?

Tato otázka je rozdělena na body:

14 a) využití poznatků z praktických předmětů, které bylo hodnoceno na číselné škále 1 až 5.

14 b) využití poznatků z teoretických předmětů, které bylo hodnoceno na číselné škále 1 až 5.

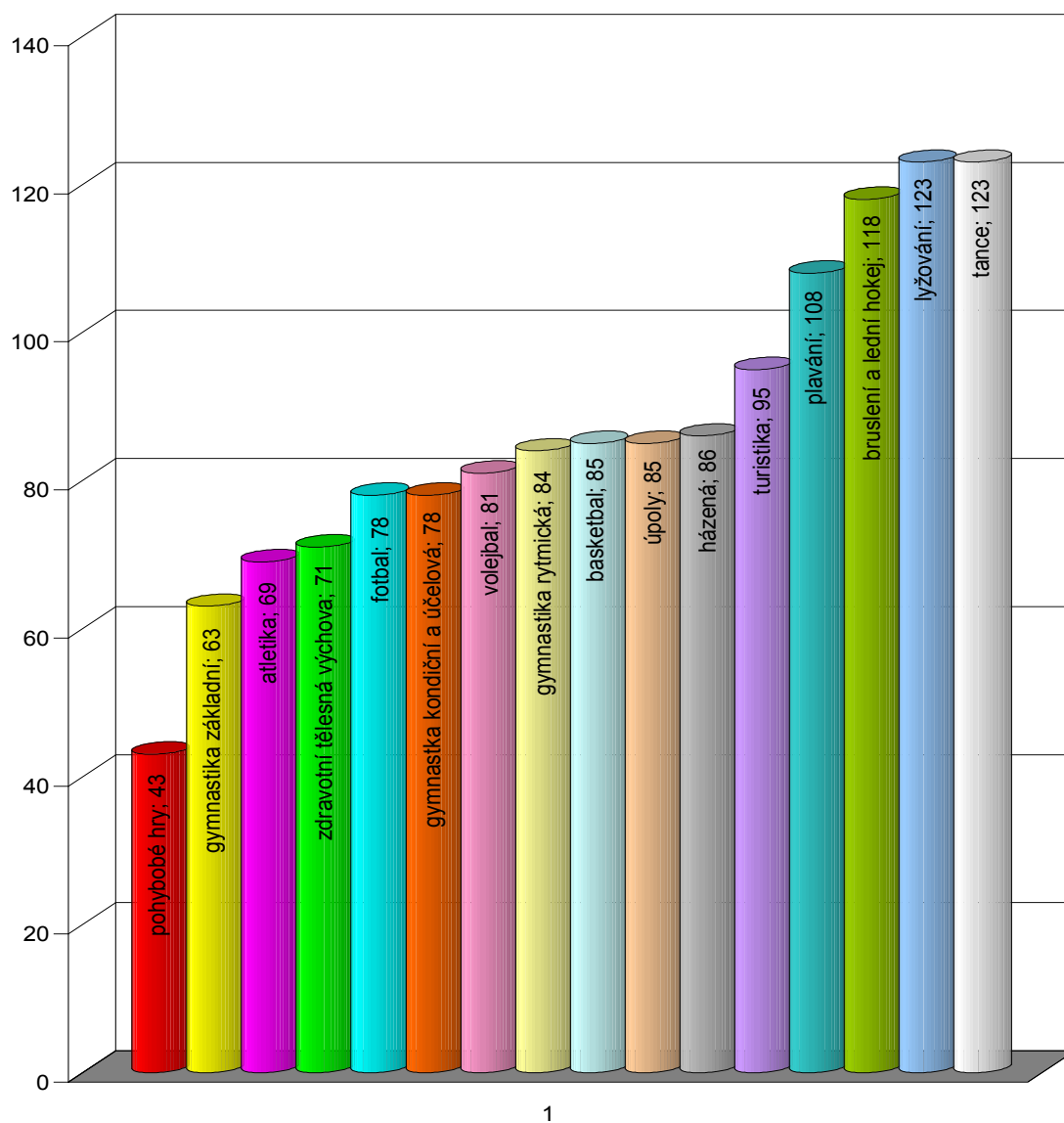
U obou podotázek číslo 1 znamená nejvíce vyhovující, číslo 5 nejméně vyhovující stejně jako známkování ve škole. Z toho vyplývá, že předměty, které získaly nejmenší počet bodů, byly využity nejvíce a předměty, které získaly největší počet bodů byly využity nejméně (minimální počet bodů je 32 bodů a maximální počet bodů je 160).

14 a) využití poznatků z praktických předmětů, které bylo hodnoceno na číselné škále 1 až 5.

Tabulka 14 a) Využití poznatků z praktických předmětů

Pozitiva studia na FTK	Absolutní četnost
Pohybové hry	43
Gymnastika základní	63
Atletika	69
Zdravotní tělesná výchova	71
Fotbal	78
Gymnastika kondiční a účelová	78
Volejbal	81
Gymnastika rytmická	84
Basketbal	85
Úpoly	85
Házená	86
Turistika	95
Plavání	108
Bruslení a lední hokej	118
Lyžování	123
Tance	123

Graf 14 a) Využití poznatků z praktických předmětů

Vyhodnocení otázky 14 a):

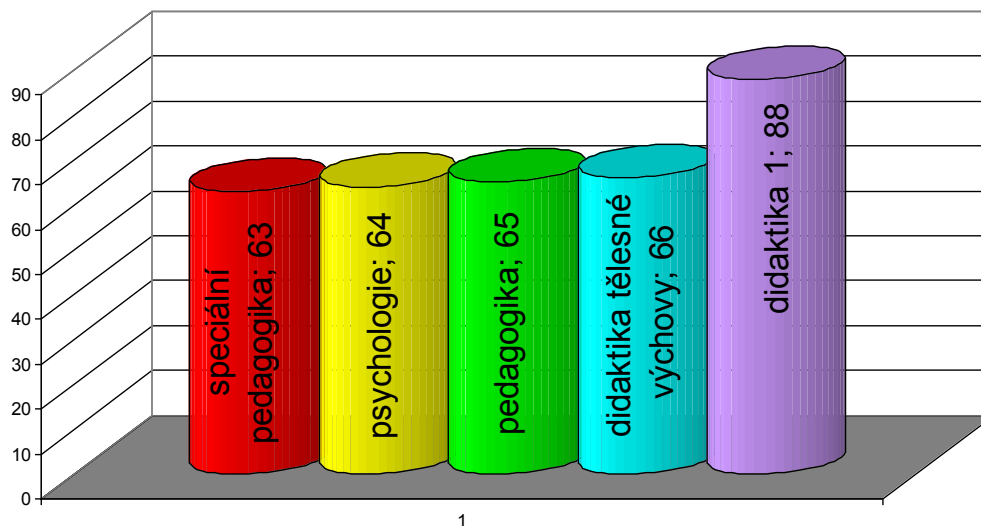
Na grafu 14 a) je graficky znázorněno, které praktické předměty nejvíce studenti využívali na své pedagogické praxi.

14 b) využití poznatků z teoretických předmětů, které bylo hodnoceno na číselné škále 1 až 5.

Tabulka 14 b) Využití poznatků z teoretických předmětů

Využití poznatků z teoretických předmětů	Absolutní četnost
Speciální pedagogika	63
Psychologie	64
Pedagogika	65
Didaktika tělesné výchovy	66
Didaktika 1	88

Graf 14 b) Využití poznatků z teoretických předmětů

Vyhodnocení otázky 14 b):

Z grafu 14 b), který znázorňuje využití teoretických předmětů, vyplývá, že studenti nejvíce na své praxi využívali poznatky ze Speciální pedagogiky a nejméně z Didaktiky 1.

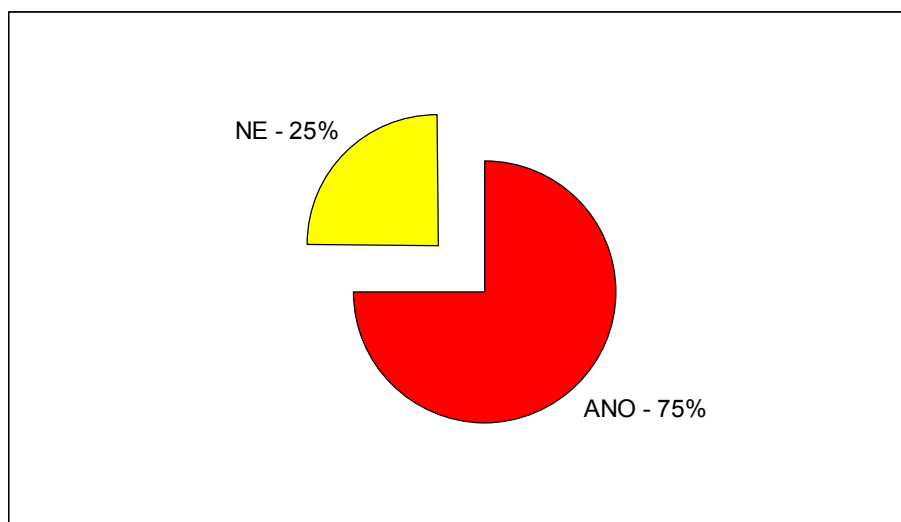
Otázka č. 15: Jste rozhodnut/a pokračovat dále v magisterském studiu?

V této otázce sledujeme rozhodnutí studentů bakalářského studia o navazujícím magisterském studiu.

Tabulka 15 Pokračování v magisterském studiu

Pokračování v magisterském studiu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	24	75 %
Ne	8	25 %

Graf 15 Pokračování v magisterském studiu

Vyhodnocení odpovědí:

Pro 75 % (24 studentů) je hlavní motivací dalšího studia dosažení vyššího vzdělání a tím snadnější uplatnění na trhu práce, jak uvedli v doplňujících slovních odpovědích. 25 % respondentů (8 studentů) uvedlo v doplňující odpovědi, že dále nebude pokračovat ve studiu z důvodu nalezení zaměstnání a velké časové a finanční náročnosti studia.

5 DISKUZE

Problematika pedagogických praxí je neoddelitelně spjata s jednotlivými fakultami a obory. V našem případě jsme sledovali názory studentů bakalářského studia oboru ATV a jejich absolvované praxe na 1. stupni základních nebo speciálních škol.

Hlavním cílem bylo získané poznatky shromáždit jak v teoretické části, tak v části praktické.

Dílčí cíle, které byly stanoveny na základě vlastních zkušeností, domněnek, názorů a nastudovaných informací se podařilo splnit. Zjišťovali jsme stanovisko studentů k pedagogické praxi a získávali informace o zkušenostech studentů při pedagogické praxi. Podařilo se zachytit problémy, které vnímají studenti v souvislosti s pedagogickou praxí.

Prostřednictvím dotazníku vlastní konstrukce jsme zjistili, že většina respondentů absolvovala pedagogickou praxi na základní škole běžného typu z důvodu lepší dostupnosti vybrané školy.

Zajímavá a podnětná byla vyjádření studentů, která jsme zaznamenali v odpovědích. Ačkoliv mají studenti v průběhu výuky předměty speciální pedagogiky, vybírají si většinou základní školu majoritní společnosti, a to převážně ve městech. Pouze jedna třetina respondentů sděluje, že pedagogickou praxi vykonávala na „své“ základní škole. Prostřednictvím druhé otázky jsme se dotázali na připravenost studentů k pedagogické praxi. Většina dotazovaných se domnívala, že je na pedagogickou praxi dostatečně připravená jak po praktické, tak i po teoretické stránce. Ještě dříve, než jsem nastoupil na pedagogickou praxi, mě starší studenti informovali o problémech, které vyplývaly z možnosti plnění časové dotace povinných hodin náslechů a výstupů. Z převážné většiny odpovědí (81 %) je patrné, že hodinová dotace v průběhu čtrnácti dnů byla splněna.

V odpovědích se objevil ukazatel, že studenti na pedagogické praxi mohli sami (v 78 %) určit náplň vyučovací hodiny TV. Dalším zjištěným faktorem je, že pouze v 50 % navázali studenti na tematické plány vyučujícího. Zde se domníváme, že by studenti měli obsahově navázat na plán učitele.

Pozitivní bylo konstatování, že 75 % cvičných učitelů provádělo se studenty rozbor jejich práce. Ačkoliv v odpovědích studentů nalezneme informace o dostatečné připravenosti v praktických i teoretických základech, studenti uvádějí a specifikují negativa či nedostatky v připravenosti na praxi, např.: málo praktických výstupů

v průběhu bakalářského studia, neznalost při dopomoci v TV, absence didaktiky v praxi, teorie odtržená od skutečné praxe apod.

Zjistili jsme také, že 81 % respondentů by zařadilo náslechovou praxi do nižšího ročníku studia, to znamená – před absolvováním výstupové praxe. Opětovně můžeme zařadit vazbu na odpovědi v otázce číslo 11, kdy obavy z praxe mělo 56 % praktikantů.

Jedním ze zásadních problémů, které byly v dotazníku zjišťovány, bylo využití poznatků ze studia tělesné výchovy a sportu. Ukázalo se, že studenti nejvíce vyučovali pohybové hry, prvky ze základní gymnastiky, atletiku (viz otázka č. 14). Nacházíme zde souvislost s možností samostatného rozhodnutí studenta a jeho volby programu. Malé využití tanců, lyžování, bruslení se odvíjí od skutečnosti sezónního začlenění praxí a věkové hranice dětí. Co se týká teoretických předmětů, v odpovědích najdeme vyvážené údaje mezi uvedenými stěžejními předměty.

Jako student jsem často vedl diskuze se spolužáky, zda chtějí pokračovat v magisterském studiu. Převážná většina projevila zájem, vyplývá to i z odpovědí, kdy 75 % respondentů uvádí jako důvod pokračování ve studiu lepší uplatnění na trhu práce.

6 ZÁVĚR

V bakalářské práci jsme se zabývali problematikou postavení pedagogické praxe v rámci oboru Aplikovaná tělesná výchova. Cílem bakalářské práce bylo poskytnout pohled na stávající situaci v realizaci pedagogických praxí. Snažili jsme se poukázat na nutnost přepracování systému této praxe připravující budoucí asistenty pedagoga.

Profese asistenta byla legislativně ukotvena teprve v roce 2005, jako asistenti pedagoga v současné době působí zejména lidé s krátkou pedagogickou praxí. Nedostatek praktických zkušeností pociťuje na začátku výkonu práce asistenta pedagoga velký počet zaměstnanců.

V současné době se začínají objevovat v nabídkách vysokých škol první obory pro ty, kteří mají zájem v budoucnosti vykonávat přímo profesi asistenta pedagoga. Je však otázkou, do jaké míry bude o tyto obory zájem. Absolventi těchto oborů by ani po absolvování vysoké školy nemohli vzhledem k současné legislativě, která umožňuje zařadit asistenta pedagoga nejvýše do 8. platové třídy, očekávat nijak příznivé platové podmínky.

Asistenti pedagoga by neměli být těmi, kteří udělají za žáky „vše, co jen mohou“, ale měli by snažit pomáhat opravdu jen tehdy, kdy to žáci potřebují, přestože s větší dopomocí by konkrétních cílů bylo dosahováno rychleji. Je ale nutné myslet na budoucnost žáků a snažit se jim umožnit dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti.

V praktické části bakalářské práce jsme se zabývali obecnými otázkami pedagogické praxe zaměřené na studující ATV FTK UP v Olomouci.

V návaznosti na část teoretickou jsme v praktické části soustředili pozornost na konkrétní skupinu studentů oboru ATV, kteří absolvovali pedagogickou praxi TV pro 1. st. ZŠ, speciální školy. Prostřednictvím dotazníku bylo u nich sledováno, na jakých typech škol je praxe prováděna, zda jsou na pedagogickou praxi dostatečně připraveni po stránce teoretické i praktické, zda splnili hodinovou dotaci během čtrnácti dnů v pedagogické praxi TV pro 1. st. ZŠ, speciální školy v řádných hodinách TV a zda využili poznatků z praktických a teoretických předmětů bakalářského studia na FTK.

V této části jsme se zaměřili na konkrétní výzkum prostřednictvím dotazníku. Došli jsme k několika závěrům:

- přestože se jedná o obor, určený pro výuku žáků se speciálními potřebami, z velké části konali studenti praxi na základních školách běžného typu;

- 66 % dotazovaných studentů považovalo svoje praktické znalosti získané v průběhu bakalářského studia za dostatečné. Avšak proti teoretickým znalostem je to o 15 % méně. Studenti vnímali svoje teoretické znalosti na vyšší úrovni než znalosti praktické;
- většina studentů uvedla, že hodinovou dotaci v TV splnila;
- 75 % studentů chce dále pokračovat ve studiu.

Na základě výsledků dotazníku a vlastní zkušenosti tedy doporučujeme:

- v rámci teoretické výuky se více věnovat konkrétním příkladům z praxe a jejich praktickým řešením;
- se svolením zákonného zástupce dítěte natáčet simulované práce asistenta pedagoga s žákem a poté v rámci semináře pracovat s tzv. pedagogickou chybou;
- začlenit pedagogickou praxi do všech ročníků bakalářského studia oboru Aplikovaná tělesná výchova;
- rozšířit hodinovou dotaci pro pedagogickou praxi v rámci tohoto oboru.

V bakalářské práci jsme využili poznatky z uvedené literatury a opírali jsme se o vlastní i zprostředkované zkušenosti, získané pedagogickou praxí.

7 SOUHRN

Bakalářská práce Postavení pedagogické praxe v rámci studia oboru Aplikovaná tělesná výchova byla zvolena pro poskytnutí pohledu na stávající a předešlou situaci v realizaci pedagogických praxí. Snažili jsme se zjistit, které teoretické a praktické předměty jsou nejvíce využity v této pedagogické praxi na I. stupni ZŠ, speciální školy. V návaznosti na část teoretickou jsme se v praktické části soustředili na konkrétní skupinu studentů oboru ATV, kteří absolvovali pedagogickou praxi TV pro 1. st. ZŠ, speciální školy v letech 2005 až 2010. Prostřednictvím dotazníku jsme u nich sledovali, na jakých typech škol byla praxe prováděna, zda byli na pedagogickou praxi dostatečně připraveni po stránce teoretické i praktické, zda splnili hodinovou dotaci během 14-ti dnů v pedagogické praxi TV pro 1. st. ZŠ, speciální školy v řádných hodinách TV.

Při sběru dat jsme postupovali takto:

1. požádali jsme o vyplnění dotazníku, který je uveden v příloze, elektronickou formou 60 studentů, kteří absolvovali pedagogickou praxi TV pro 1. st. ZŠ, speciální školy v letech 2005 až 2010;
2. vyplněných dotazníků bylo doručeno zpět 32;
3. doručená data jsme zpracovávali podle předem připravené matice;
4. zpracované výsledky šetření k jednotlivým otázkám dotazníku, jsme pro přehlednost graficky zpracovali.

8 SUMMARY

The theme of bac thesis „The status of pedagogical experience in applied physical education“. Was chosen to give the view how is existing conditions of the pedagogical experience. We tried to find the most useful theoretical and practical subjects in the pedagogical experience of assistant pedagogue. In connection with the theoretical part there is the practical part where we shod to the particular group of the students who took in the pedagogical experience at primary school in interval from the 2005 to the 2010. We monitored information at the answer sheets about the type of schoul where the pedagogical experience was realized aned respondents theoretical and practical preparation for the pedagogical experience. We also monitored if there was discharged the given time during 14 days in the physical education at primary school and in the regular physical education at speciál school.

Data processing procedure:

1. we applied 60 students who took in the pedagogical experience at primary school and speciál school in interval from the 2005 to the 2010 to fill the answer sheets;
2. we received 32 filled answer sheets;
3. we proceeded the data according to the predetermined matrix;
4. the results are diagrammatized for better vizualization.

9 REFERENČNÍ SEZNAM

- Čáp, J. (1993). *Psychologie výchovy a vyučování*. Praha: Karolinum.
- Čapek, R. (2001). *Pedagogická praxe pro studenty (od hospitace k souvislé praxi)*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Bendl, S., Kucharská, A., & kol. (2008). *Kapitoly ze školní pedagogiky a školní psychologie: skripta pro studenty vykonávající pedagogickou praxi*. Praha: Univerzita Karlova Pedagogická fakulta.
- Hlaváčková, J. (2008). Kompetence v pedagogické praxi In J. Blanka & kol. (Eds.), *Sborník z III. konference pedagogické praxe: příspěvky pedagogů UJEP v Ústí nad Labem a učitelské veřejnosti* (pp. 39-41). Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně.
- Chrástka, M. (2007). *Metody pedagogického výzkumu. Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada.
- Janoušek, J., & kol. (1983). *Metody sociální psychologie*. Praha: Státní pedagogické Nakladatelství.
- Kepka, J. & Klečková, G. (2007). *Pedagogická praxe: metodické pokyny*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni.
- Mazánková, L. (2004). *Pedagogická praxe v přípravě učitele*. Olomouc: Votobia.
- Mrhač, J. & kol. (1988). *Pedagogická praxe ve studiu učitelství 1. stupně základní školy*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Nelešovská, A., & Svobodová, J. (2009). *Pedagogická praxe 2: praktická příručka určená studentům bakalářského studia oboru učitelství pro MŠ*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Nelešovská, A., & Svobodová, J. (2003). *Pedagogická praxe: praktická příručka určena studentům prezenčního studia oboru učitelství pro 1. st. ZŠ*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Podlahová, L. (1998). *Pedagogická praxe (Průvodce pro současné studenty a budoucí učitele)*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Podlahová, L. (2002). *Ze studenta učitelem (student – praktikant – začínající učitel)*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2003). *Pedagogický slovník*. Praha: Portál.
- Skalková, J. (1983). *Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Skalková, J. (2007). *Obecná didaktika*. Praha: Grada.

- Solfronk, J. (1997). Pedagogická praxe nebo pedagogická praxeologie? In Univerzita Karlova. Pedagogická fakulta (Praha, Česko) (Ed.), *Pedagogická praxe – praxeologie. Sborník příspěvků z konference o praxi na PedF UK v Praze dne 4.– 5. 11. 1996* (pp. 52-56). Praha: PedF UK v Praze.
- Šerberová, A. (2008). Pedagogická praxe na katedře historie FF UJEP Ústí nad Labem. In B. Janáčková (Ed.), *Průběžná a souvislá pedagogická praxe: sborník příspěvků z II. konference pedagogů UJEP v Ústí nad Labem a učitelské veřejnosti: 24. října 2007* (pp. 89-93). Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně.
- Šimoník, O. (2005). *Pedagogická praxe: některé problémy v praktické přípravě budoucích učitelů pro druhý stupeň základních škol*. Brno: MSD.
- Škop, V., & Žumárová, M. (2000). *Pedagogická praxe v tělesné výchově*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Teplá, M., & Šmejkalová, H. (2010). *Základní informace k zajišťování asistenta pedagoga do třídy, v níž je vzděláván žák nebo žáci se zdravotním postižením*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR.
- Tilinger, P. & kol. (2009). *Pedagogické a odborné praxe v tělesné výchově a sportu*. Praha: Karolinum.
- Tilinger, P. & kol. (2002). *Pedagogické a odborné praxe v tělesné výchově a sportu*. Praha: Karolinum.
- Urbánek, P. (2004). *Vzdělávací politika a pedagogický výzkum: (uvedení do problematiky reálné interpretace pedagogických výzkumných nálezů)*. Liberec: Technická univerzita.
- Urbánek, P. (1997). K modelům praktické přípravy studia učitelství. In Univerzita Karlova. Pedagogická fakulta (Praha, Česko) (Ed.), *Pedagogická praxe – pedagogická praxeologie. Sborník příspěvků z konference o praxi na PedF UK v Praze dne 4. – 5. 11. 1996* (pp. 23-26). Praha: Pedagogická fakulta UK v Praze.
- Uzlová, I. (2010). *Asistence lidem s postižením a znevýhodněním: praktický průvodce Pro osobní a pedagogické asistenty*. Praha: Portál.
- Valenta, J. (2010). *Zákon o pedagogických pracovnících prakticky a přehledně*. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s..
- Valenta, J. (2010). *Právní rámec řízení škol a školských zařízení: základy práva pro školský management*. Karviná: Paris.
- Vališová, A., Kasíková, H., & kol. (2007). *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada.
- Vítečková, M. (2009). *RiS – Řízení školy*. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s..

Poslanecká sněmovna PČR, vláda ČR. (2009). *Důvodová zpráva k zákonu č. 159/2010 SB změna zákonů o pedagogických pracovnících, o vysokých školách a některé další zákony*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s..

Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků.

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, která nabývá účinnosti dnem prvního září 2005.

Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Retriever 22. 1. 2011 from the World Wide Web:

<http://opp.unas.cz/modelpp.php?page=1>

<http://opp.unas.cz/modelpp.php?page=3>

Retriever 14. 2. 2011 from the World Wide Web:

https://portal.upol.cz/wps/myportal/StudyingAndTeaching/MyStudies/PreRegistration!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3gPdxNXd0dLAWN3jyAnA6MQR2A3A28zAwNHM6B8pFm8u4WBpVGIi4mhf2iQiYGnv3Gwq5txqJGBgTkB3X4e-bmp-gW5EeUA8kjH4A!!/dl3/d3/L2dJQSEvUUt3QS9ZQnZ3LzZfSEc0RUdBOTAwT0tMMjAySktUN0Y4TzEwMDM!/

Retrieved 16.2.2011 from the World Wide Web:

https://portal.upol.cz/wps/myportal/StudyingAndTeaching/MyStudies/PreRegistration!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3gPdxNXd0dLAWN3jyAnA6MQR2A3A28zAwNHM6B8pFm8u4WBpVGIi4mhf2iQiYGnv3Gwq5txqJGBgTkB3X4e-bmp-gW5EeUA8kjH4A!!/dl3/d3/L2dJQSEvUUt3QS9ZQnZ3LzZfSEc0RUdBOTAwT0tMMjAySktUN0Y4TzEwMDM!/

Retriever 2. 4. 2011 from the World Wide Web: <http://ftk.upol.cz/skupiny/zajemcum-o-studium/bakalarske-a-magisterske-studium/studijni-obory/obor/aplikovana-telesna-vychova-2/>

10 PŘÍLOHA

Vzor dotazníku příloha č. 1

Dotazník

Dobrý den,

jsem studentem FTK obor Aplikovaná tělesná výchova a chtěl bych Vás poprosit o pomoc s šetřením výzkumu na Katedře aplikovaných pohybových aktivit, který je nedílnou součástí mé bakalářské práce. Jedná se o vyplnění dotazníku, který je určen pro studenty FTK oboru ATV.

Jde o materiál, který se vztahuje k pedagogické praxi TV pro 1. st. ZŠ - speciální školy.

Prosím o vyplnění následujících údajů:

- Rok výkonu praxe
- Forma studia:

1. Kde Vaše praxe pobíhala?

(na každém řádku označte, nejvíce vyhovující odpověď)

a) základní škola běžného typu	x	základní škola speciální
b) městská škola	x	vesnická škola
c) ve škole, kam jsem chodil/a jako žák/žákyně	x	v jiné škole

V následujících otázkách označte, Vaši odpověď, popřípadě doplňte slovním komentářem.

2. Byl/a jste vybaven/a teoretickými znalostmi tak, abyste mohl/a být úspěšný/á v pedagogické praxi?

ANO x NE

3. Byl/a jste vybavena praktickými znalostmi tak, abyste mohl/a být úspěšný/á v pedagogické praxi?

ANO x NE

4. Měl/a jste možnost se sám/sama rozhodnout, co budete učit v hodině TV?

ANO x NE

5. Musel/a jste navázat na plány vyučujícího v jednotlivých hodinách TV?

ANO x NE

6. Rozebíral s Vámi cvičný učitel všechny Vaše hodiny praktických výstupů?

ANO x NE

7. Splnil/a jste hodinovou dotaci během 14-ti dnů v pedagogické praxi TV pro 1. st. ZŠ, speciální školy v řádných hodinách TV?

ANO x NE

Pokud NE, o kolik hodin se asi jednalo, jaká byla náhrada?

.....
.....
.....

8. Domníváte se, že by bylo vhodné zařadit průběžnou náslechovou praxi již ve 2. ročníku bakalářského studia?

ANO x NE

9. Vidíte nedostatky v přípravě na učitelskou praxi v průběhu bakalářského studia na FTK?

ANO x NE

Pokud ANO, napište jaké?

.....
.....
.....

Na následující otázky prosím, písemně odpovězte.

10. V čem naopak spatřujete pozitiva, velký přínos v průběhu bakalářského studia na FTK?

.....
.....
.....

11. Měl/a jste obavy z praxe?

.....
.....
.....

12. Co Vám činilo největší problém ve Vašich výstupech?

.....
.....

13. Dostal/a jste se během své pedagogické praxe do situace, na kterou jste nevěděl/a jak reagovat?

ANO x NE

Pokud ANO, napište, o jakou situaci se jednalo a jak jste ji nakonec vyřešili (kdo Vám pomohl, poradil, ...)?

.....

14. Využil/a jste poznatků ze studia?

A. Využití poznatků z praktických předmětů

(ohodnoťte, označte, na číselné škále, kdy číslo 1 znamená nejvíce vyhovující a číslo 5 znamená nejméně vyhovující – stejně jako známkování ve škole):

Atletika	1	2	3	4	5
Bruslení a lední hokej	1	2	3	4	5
Basketbal	1	2	3	4	5
Fotbal	1	2	3	4	5
Gymnastika rytmická	1	2	3	4	5
Gymnastika základní	1	2	3	4	5
Gymnastika kondiční a účelová	1	2	3	4	5
Házená	1	2	3	4	5
Lyžování	1	2	3	4	5
Plavání	1	2	3	4	5
Pohybové hry	1	2	3	4	5
Turistika a sporty v přírodě	1	2	3	4	5
Tance	1	2	3	4	5
Úpoly	1	2	3	4	5
Volejbal	1	2	3	4	5
Zdravotní TV	1	2	3	4	5

B. Využití poznatků z teoretických předmětů
(ohodnoťte, označte, na číselné škále, kdy číslo 1 znamená nejvíce vyhovující
a číslo 5 znamená nejméně vyhovující – stejně jako známkování ve škole):

Didaktika 1	1	2	3	4	5
Didaktika TV a ATV	1	2	3	4	5
Psychologie	1	2	3	4	5
Pedagogika	1	2	3	4	5
Speciální pedagogika	1	2	3	4	5

15. Jste rozhodnut/a pokračovat dále v magisterském studiu?

ANO x NE

Pokud ANO, proč?

.....
.....

Pokud NE, proč?

.....
.....

Děkuji Vám všem za čas a za odpovědi
Tomáš Václavek.